

žive!
SLOVO

2000 2
ROČNÍK XXXII

**Môj Otec je oslávený tým,
že prinášate
veľa ovocia**

Ján 15,8



Jsem vděčný Pánu, že se opět můžeme na chvíli „setkat“ na stránkách našeho časopisu. Nosným tématem tohoto čísla je vztah mezi starým a novým člověkem. Patří to k mnoha paradoxům křesťanského života - oba jsou součástí našeho života na této zemi a oba na nás působí současně. Mnohdy bychom byli rádi, aby ten starý člověk už z našeho života definitivně zmizel a my se mohli vznášet vzhůru jako balon. Mnohdy velmi bolestně vnímáme přítomnost toho starého člověka a říkáme spolu s Pavlem: „Nerozumím totiž tomu, co dělám; neboť nekonám to, co chci, ale dělám to, co nenávidím... vím totiž, že ve mně (to jest v mém těle), nepřebývá nic dobrého. Nebo chci mít u sebe pohotově, ale vykonání toho dobrého nenacházím. Nekonám totiž dobro, které chci, ale zlo, které nechci, to dělám... Já ubohý člověče! Kdo mě vysvobodí z toho těla smrti?“ (Ř 7,15-24). Jak dobře tuto situaci známe z vlastní zkušenosti! Kolikrát nás zaskočí náš „starý“ člověk! Ještě že tímto konstatováním nekončí Boží slovo, ale že pokračuje dál: „A proto již není žádné odsouzení pro ty, kdo jsou v Kristu Ježíši, kteří nechodí podle těla, ale podle Ducha. Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mě osvobodil od zákona hříchu a smrti, neboť co bylo pro Zákon nemožné, protože byl slabý kvůli tělu, to Bůh vykonal, když poslal svého vlastního Syna v po-

době těla hříchu a kvůli hříchu. Odsoudil hřích v těle, aby byl spravedlivý požadavek Zákona naplněn v nás, kdo nechodíme podle těla, ale podle Ducha (Ř 8,1-4). Je zde vysvobození, je zde nový život v Pánu Ježíši. Ale to staré nás stále provází. Bylo odsouzeno, dostalo smrtelnou ránu, ale dosud je zde.

Proč tomu tak je? Samozřejmě nemohu uvést vyčerpávající odpověď, proč nás Pán Bůh nechává takto se „trápit“. Ale možná je to s námi podobně jako s Izraelem, když obsadil zaslíbenou zemi. Zůstali zde jejich nepřátelé (které původně měli vyhubit, ale neudělali to). Zůstali tu proto, aby je Pán Bůh zkoušel - aby bylo jasné, zda myslí svůj život s Pánem Bohem doopravdy. Tak tomu asi je i s námi. I my potřebujeme vědět, jak na tom jsme. Pán Bůh nás nepotřebuje zkoušet, aby se přesvědčil, jak to s námi je. On to ví nejlépe. Ale my se potřebujeme dovědět, zda svou víru v něho myslíme doopravdy. Právě proto se tu projevuje ten náš starý člověk, abychom v pokoře opět volali k Pánu o pomoc a přesvědčili se o tom, jak On je věrný a že to, co slíbil, také trvale plní.

Záleží také na nás. Jsme osvobozeni od zákona hříchu a smrti - ale jak o to, abychom v této realitě žili. A to je moje přání pro vás.

Tomáš Pulc a redakční mlou

O Boží svrchovanosti

Mám zato, že toto téma je jakýmsi prubířským kamenem našeho vztahu k Bohu i našeho vzájemného vztahu jednoho k druhému. Zjišťuji, že jsou jisté vnitřní proudy, které tyto vztahy rozrušují a věřící rozdělují. Dostávám otázku: „Jak je to s tím naším vyvoláním a povoláním? Bylo všechno Bohem přesně nalinkováno?“ A začne se přemýšlet o Boží svrchovanosti (o Pánu Bohu vůbec) jako o filosofické disciplíně, o něčem, do čeho musím já proniknout a co musím přesně vědět a definovat. To je velice nebezpečné, už proto, že lidé nemohou svým rozumem postihnout to, co je Boží. To nejde - kdyby to bylo možné, tak by Pán Bůh neřikal, že jeho myšlení je podstatně jiné než nás lidí.

Písma nám sdělují, jak Bůh jedná s lidmi, a jak máme jednat my. Také je v Bibli řečeno, jak je důležité setrvat v učení apoštolů, a jak nebezpečné je jít dál a nezůstávat v učení Kristovu. Jakmile začnu dumat nad tím, jak je to s tím mým vyvoláním a povoláním, a jaký je mezi tím rozdíl - napřemýšlím se tolik, že nakonec zapomenu na to nejdůležitější, totiž podrobit se Boží svrchovanosti srdečně, upřímně, s radostí - bez filozofování a zvláštního učení. Jakmile o těchto věcech začneme dělat učení, vždycky z toho Pán Bůh vyjde nějak špatně. Spíš se učme, jak nebezpečné je spoléhat se na sebe a být neposlušní Boží řeči. - Proč bych uvažoval o tom, že Pán Bůh vyvolil zrovna mě? On vyvolil věřící! Jak? On totiž vyvolil svého

Beránka - v něm jsme vyvoleni! Skrzeného se také uskuteční všechny Boží úmysly, On je toho zárukou.

Pán Bůh jedná s lidmi jedinečným způsobem, i s těmi nejhoršími, které jsme my (bez ohledu na vlastní osobní „kvalitu“) hotoví odsoudit jako zlé. Všimněte si, nikoli s Abelem, ale s Kainem vedl Bůh rozhovor! A v Bibli jsou zaznamenána slova, která řekl Pán Ježíš právě „pečlivé“ Martě, nikoli její „příkladné“ sestře Marii. Jak často se Bůh zabývá právě těmi, kteří z našeho hlediska nejsou zrovna na té nejvyšší úrovni, nebo jsou dokonce velice zlí! To je Boží způsob jednání, v tom se projevuje Boží svrchovanost. On je totiž svrchovaně dobrotivý a milostivý. Ví, že když začnu dumat třeba o Boží vševedoucnosti, určitě zapomenu udělat to, co mám. Když dumat nebudu, ale budu si vědom, že jsem v Jeho rukách, a že mě On vidí, budu se snažit žít k Jeho cti a chvále, vděčný za to, že - i když mě vidí a ví, jaký jsem - vždycky se ke mně skloní ve své milosti.

Ještě něco k těm teologicko-filozofickým názorům a myšlenkám, které se snaží odpovědět na lidské otázky. Je to oblast, kterou lze nazvat „Boží hájemství“. Trochu to rozvedu. Když Pán Bůh nechal postavit stánek a zhotovit truhlu úmluvy, dal všemu přesné rozměry, od nichž se nesmělo odchýlit. Stanovil také, jak se bude truhla smlouvy nosit, kdo a jak s ní bude zacházet. V Písmech nechal napsat, že do té truhly byly uloženy: kamenné desky Zákona, nádobka s manou

a rozkvetlý Aronův prut. Nad tím bylo víko - slitovnice - se dvěma cherubíny, a vše bylo umístěno ve svatyni svatých, kam směl vstoupit jednou za rok nejvyšší kněz s krví oběti za lid (když předtím obětoval sám za sebe). Z Písem snadno poznáme, jak si lidé k truhle smlouvy postupně vytvářeli zvláštní vztah. Pro její důležitost a do určité míry i skrytost či tajemnost si ji začali téměř zaměňovat s Pánem Bohem.

Když se Pelištejci zmocnili truhly, byli pevně přesvědčeni, že Izraelitům ukradli „boha“. A podobný postoj měli i samotní Izraelští. Víme nejméně o dvou případech, kdy si o své újmě vzali truhlu smlouvy do bitvy s představou, že si tak pojistí vítězství. Na druhé straně byly z jejich strany opomenuty přísné příkazy, jak s truhlou zacházet. Vždy to mělo velmi smutné následky, např. u Betsemes. Když Pelištejci sebrali truhlu, Bůh proti nim zasáhl; jejich modla Dágon spadla a oni sami onemocněli. Ale zachovali se (podle lidských měřítek) velice rozumně; naložili truhlu smlouvy na vůz a nechali odjet. Vůz z truhlou přijel do nejbližšího izraelského města Betsemes - a co udělali jeho obyvatelé? Odkryli víko a nahlédlí dovnitř. To je to, z čeho mám strach sám pro sebe a pro druhé; obrovské nebezpečí zvědavosti, které vidím v těch teologicko-filozofických výmyslech a různých učeních.

Potom později čteme, že v truhle už nebyla žádná mana (chléb z nebe k nasycení) ani rozkvetlý prut kněze (který za tebe předstupuje před Boží tvář), ale jenom tvrdé desky Zákona. Toto čiň a budeš živ, jestli se proviníš proti jednomu, jsi vinen všemi! Důsledky v Betsemes byly přímo hrůzostrašné, o život přišlo na 50.000 lidí.

V celé řadě učení lze pozorovat, že se všetečně dotýkají těch věcí, které Pán Bůh přesně vymezil a určil, jak si s nimi počínat - takto, a dál s tím nic nedělejte; nerozebírejte to, neotvírejte víko, nedotýkejte se zbytečně! Místo toho se právě toto dělá, pořád se chce pronikat do podstaty věci, do podstaty Boha - první, co se udělá - odkryje se slitovnice! Ten, který vstoupil za nás do svatyně svatých se svou krví, a tak nám věčně vykoupení našel, je dán stranou. Do popředí se tlačí jiný zájem. Co je v té truhle? Tam je však nesmlouvavý záznam Božích výroků. Pozor! Vždy to znamená zásahy do života lidí, i těch, kteří tu věc ani neudělali. Ta učení vyplývající z oné zvědavosti mají za následek, že ti, kteří spolu žili pohromadě, snášeli se a dlouho šli společnou cestou za Pánem, se rozdělí - jen proto, že jedni takovému názoru věří a druhí ne. Otevřela se truhla, podívali se do ní - a stalo se... Uvědomme si to!

Písma nám říkají všechno, co potřebujeme k životu, k poznání Pána Boha, jen je brát tak, jak jsou napsána a nejlít dá! Držme se učení apoštolů! Vedli velké řeči? Anebo nám předkládali Boha jako našeho Pána - milostivého, který, když má vůči nám požadavky, tak nám současně dává příležitosti, abychom ty požadavky plnili! Nevyžaduje po nás naše dobré skutky, abychom si získali jeho náklonnost - ale dobré skutky nám připravil, abychom v nich z lásky k němu chodili. Kolik jich připravil? To On dobře ví! Kolik jich objevíme a kolik pak uskutečnime? Dejme odpověď naší poslušnosti a oddanosti! On HLEDÁ ty, kteří by ho v Duchu a v pravdě cítili. **Nechce** po nás naše hloubání a filozofování, ale chce, abychom s **odkrytou tvář** slávu

Páně jako v zrcadle spatřovali a v tíž obraz proměnění byli... A to je oboustranné: je odkrytá tvář Boží milosti a slávy, a my smíme s odkrytou tvář se dívat na

Pána. Jak? V nějakých zjeveních? Ne, tím, že čteme Písmo a vidíme Pána, jak s k nám sklání.

Miroslav Osouch

ANI MA NEPOCHVÁLÍŠ?

Ján Jančo

„Ani ma nepochváliš?“ povedala žena svojmu mužovi pri predložení dobre pripraveného jedla. „Dobre, že si ma upozornila“, odpovedal jej on. Už sme si zvykli, že keď je niečo dobre vykonané, nepovieme nič, len užívame a málo si všimame prácu jedni druhých. Skôr dokážeme kritizovať, ako sa za dobré poďakovať. Nuž tak, že povieme slovo vďaky tomu, kto nám poslušil. V každodennom živote sa vyskytujú rôzne situácie. Práca v našom živote zaberá viac ako jednu tretinu a práca v domácnosti sa tak nevidí a predsa sa bez nej nezaobídeme, zvlášť pri návšteve. Radi prijímame návštevu, pohostíme bratov, sestry, najmä vtedy, keď je manželka doma, keď má kto všetko pripraviť a my si len prisadneme k hotovému stolu a je nám tak dobre pri spoločnom rozjímaní pri slove Božom. Ani nepomyslíme, koľko námahy a úsilia bolo treba na to vynaložiť. Na uznanie a poďakovanie sa obyčajne zabúda. Najdôležitejšou osobou pri tom je manželka, ktorej sa nikto nepýta, či má z čoho pripraviť. Lahko sa pripraví, keď je dostatok. Práve, keď nie sme pripravení, vtedy príde návšteva. No ona vie aj vtedy, takmer z ničoho pripraviť to najpotrebnejšie.

Budme spravodliví voči nej, ktorá je dôležitejšia ako my, ktorá všetko zariadi a ešte stačí prisadnúť, aby aj ona mala požehnanie na spoločných úvahách pri Božom Slove. Vzajomne si spríjemňujme život, majme otvorené oči a nešarujme pochvalou tam, kde treba pochváliť, poďakovať a povzbudiť tých, ktorí sa starajú o naše pohodlie a pohostinnosť.

Pán Ježiš by bol rád pochválil Martu, keby bola túžila porobiť čo bolo treba a potom by si tiež sadla k jeho nohám. Lenže ona bola rozrušená a mala horkosť voči Márii, že jej nepomáha. Pre prílišnú starostlivosť o zemské veci sa nemohla sústrediť na Pána a jeho Slovo. Mária si vyvolila dobrú čiastku. Dala prednosť duchovnej potrebe. Aj my budme žiadostiví toho, po čom práhne naša duša, počuť slová Pána Ježiša. Dá sa to aj pri práci, pri posluhovaní, myslieť na to, čo On hovoril a čo On konal. On sa na nikom nepohoršil. Aj keď sa mu posmievali a kritizovali ho, On bol kludný a rozvážny. Všetko poručal svojmu Otcovi.

Všímajme si prácu aj v domácnosti, ktorá je veľmi dôležitá a nepostrádateľná. Bez nej by sme sa nemohli zaobiť. (L 10, 38-42)

„Know-how“ syndrom

Mít na všechno návod - to je pro naši dobu charakteristické. Nač si jen pomyslíte, ke všemu existují názorné ukázky, semináře, programy, rozhovory s odborníky, příručky, návody a pokyny. Pokud se jimi budete řídit, máte zaručený úspěch i spokojenost. Ať se to týká práce se dřevem, péče o děti, plavání, studia Bible nebo růstu sborů - na všechno jsou lidé, kteří vám poradí, jak na věc jít.

Okouzlení metodickými přístupy se stalo pro křesťanský rozvoj jednotlivců i církve překážkou. Mnozí si začali myslet, že ke zdaru věci stačí, když budou postupovat správným způsobem. Jisté je, že dobrá informovanost a pohotovost jsou lepší než všelijaké klopýtání a zmatkování; ale jestli se metoda stane hlavním vodítkem, pak se předpokládaný úspěch může snadno obrátit v naprosté selhání. Za příklad si vezměme některé celospolečenské záležitosti. O sexu a manželství jsou lidem k dispozici hory materiálů, které jim radí, co a jak dělat. Jenže není radno přemýšlet o technické stránce nezávisle od morálky. Učitelé jakékoli metody podporují způsob uvažování ve smyslu „funguje to“, ale už ne „je to správné?“ Nebo v politice: pragmatiky se nazývají ti politikové, kteří se vždy rozhodnou jen pro politicky účelné řešení, byť to někdy odporovalo i filosofii vlastní strany, nebo v horším případě, obecné morálce či smyslu pro spravedlnost. Úspěch je jim nad jiné hodnoty přednější. Vztahuje se na ně: získají svět, ale ztratí svou duši.

Touha po úspěchu není cizí ani lidem

v křesťanských kruzích. Posluchače přitahuje každý seminář nebo zvláštní shromáždění, na kterém se mohou dovédt o návod, jak v té či oné věci postupovat; zpravidla je na nich dobrá účast. Sborová místnost je plná také při pořádání kurzu osobního svědectví; všichni se naučí šest bodů zvláštního schématu - a zdánlivě je vyhráno! Jiní se nahnou na zvláštní lekci o tom, jak studovat Bibli - ač je zřejmé, že většina z účastníků jen liknavě věnuje čas a opravdového úsilí vlastnímu pilnému studiu Bible.

Trvalou popularitu mají diskuse o vztazích, zejména o vztazích v partnerství. Někteří si možná myslí, že když se zúčastnili semináře, četli knihu nebo hovořili s poradcem, problémům je konec. Pravděpodobně si jen málo uvědomují, že je před nimi ne zrovna lákavý a rozhodně nelehký úkol, totiž změnit vlastní sobecké postoje a chování a naučit se dělat to, co potěší partnera, namísto aby vyžadovali své vlastní uspokojení.

Ani dva lidé nejsou stejní; co se u jednoho člověka osvědčilo, nemusí se osvědčit u jiného. Metodiky jsou vypracovány pro opakované použití v prostředí, které je jednotné a předvídatelné. Skvěle se hodí při montování motorového vozidla, ale postrádají potřebnou pružnost při jednání s lidmi. Určitě poskytnou užitečné vodítko a návod, zvlášť při zaučování se praktickým dovednostem, ale nemohou zaručit výsledky, aplikují-li se čistě mechanicky.

Důvodem, proč chceme mít po ruce nějaký návod, bývá někdy pocit nejistoty; zvlášť když máme hovořit s lidmi o Kristu. Je to problém - ale řešení není v tom, že si osvojíme nějakou

jednoduchou metodu „jak na to“, nýbrž v tom, že se doslova nasytíme a zásobíme známostí Boha a jeho slova. Pak neztratíme jistotu ani smělost, když nám někdo položí těžkou otázku.

Jiný důvod, proč vyhledáváme nápo-mocnou techniku, je obava z budování přátelských vztahů s lidmi, kteří nesdílejí naši víru. Kéž se naučíme být vstřícnější, dávat svým bližním víc sami sebe, být uvolnění vůči nim! Naučme se otevřenému jednání a pružnosti ve vzájemných vztazích, nesetrvávejme pouze v neosobním kontaktu a v pevně zaběhnutých kolejkách zvyklostí na půdě shromáždění!

Jsme čtenáři Písma - vyhledejme si někdy příklady toho, jaké „metody“ v přístupu k lidem volil Pán Ježíš, když chodil po této zemi! Nebo se pokusme o odhalení tajemství úspěšnosti Pavlovy misijní činnosti. Pavel měl sice zcela jinou úroveň služebnosti než Pán Ježíš, ale v obou případech lze sledovat rozvahu a cílevědomost; v žádném případě však nepoužívali nějakou neměnnou metodu. Každá oblast, každé město, každá skupina lidí, každý člověk, každý rozhovor se nějak odlišovaly od toho předchozího.

Bůh nechce, abychom jeho dílo vykonávali nahodile. Máme přemýšlet o způsobech a prostředcích jak zachránit ztracené, jak vychovávat učedníky, jak využívat své obdarování a budovat církve. Chce, abychom rozvíjeli každou jím darovanou znalost a získanou odbornost, abychom všechny své schopnosti co nejlépe využili k dobru všech. Každé získané know-how může být užitečné, ale nikdy nenahradí nade vše cennou věrnost, důslednost a ukázněnost, s níž trávíme čas na modlitbách, při studiu

Bible a v praktické pomoci druhým lidem.

Jestli věříme, že Duch svatý může použít Boží inspirované slovo tak, aby se jeho poselství stalo důležité pro toho, kdo je čte, a jestli vysvětlíme to slovo jak nejlépe umíme, Duch svatý bude mít materiál, s nímž může dál konat. Není třeba lidi postrkovat a k něčemu nutit, ani se nemusíme ztrnule držet šesti kroků z příručky, jak přivést hledající zájemce k obrácení. Rozhodně ale potřebujeme trpělivost a důvěru. Ve společnosti, kde se požadují „instantní“ t.j. okamžité výsledky (okamžité kopie, okamžitá odezva, instantní káva, všecko instantní), se křesťané musí neustále učit „očekávat na Pána“. Musíme být naprosto závislí na Duchu Božím, abychom konali jeho dílo, jeho způsobem, v jeho čas.

Vít vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha (J 3,8).

Don Fleming: Making Sense; Bridgeway Publications

Se svolením autora a uvedením zdroje přeložila Daniela Zemanová (GPO Box 2547, Brisbane 4001, Australia)

SMÚTOK, SAMOTY A PRÁZDNOTY

Samota, opustenost, prázdnota a nuda sa stávajú dominantnými pocitmi človeka súčasnej pretechnizovanej éry. Samota je základný - všefudský pocit vesmírnej osamelosti. Človek rozbil atóm a naraz sa ocitol nad miniatúrnou priepasťou ďalších nekonečných reťazových štiepení bez konca. A hore vidí

nekonečnú priepasť vesmíru: milióny galaxií ako snehové vločky a v každej tej „vločke“ milióny hviezd vo vzdialenostiach úplne mimo ľudskej predstavivosti. V konfrontácii s týmito nekonečnými priepasťami priestoru a času uvedomuje si človek vlastnú malosť a osamelosť, ničotu: Kto som, odkiaľ prichádzam a kam idem?

Je možný útek pred samotou a prázdnotou do nejakej titanskej revolty, akou je spupnosť, namyslenosť, arogancia, túžba po bohatstve a moci. Potom pocíti bohatstva alebo moci zaplňujú prázdnotu.

Je možný útek pred samotou a prázdnotou do nejakej formy spoločnosti: národa, rasy, spoločenskej vrstvy. Často do sfanatizovaného davu športových štadiónov, demagogických politických zrazov a demonštrácií, kde potom nenávisť zaplňa osamelosť a prázdnotu.

Je možný útek pred samotou a tichom a nevedomelou citovou prázdnotou do sveta decibelov, prelínajúcich svetiel, stále zapnutých televíznych prijímačov, hracích automatov.

Prázdnota je nuda a potom je nutné nejakým spôsobom „zabíjať“ čas. A je možná aj samota a prázdnota vyplnená drogovými halucináciami. Skrúšenie a bieda je na ich cestách a cestu pokoja nepoznali (R 3,16).

Šedivá ľahostajnosť pokrýva naše bytie aj naše videnie človeka. Pred čím si stále utekáme. Určite nie každý deň je plný slnka a radosti. Ale ten deň, keď sa dokážeme trochu zastaviť a dívať sa okolo seba, nebude šedivým stereotypom. Samota a prázdnota vyplnená láskou je najkrajší deň aj pre Vás aj pre všetkých okolo.

Pred niekoľkými rokmi som v Klatovoch na jednom kostole v skrinke pre oznamy čítal krásne slová o láske:

*Viera bez lásky robí človeka fanatikom
Majetok bez lásky robí človeka lakomcom
Múdrosť bez lásky robí človeka malicherným
Zodpovednosť bez lásky robí človeka bezohľadným
Spravodlivosť bez lásky robí človeka tvrdým*

Často si v týchto súvislostiach spomínam na svojich rodičov. Moja mama mala takú jemnú, hladiacu ruku. Nielen mňa hladila, ale aj každého okolo. Aj slovom, úsmevom, aj svojou mäkkou hladiacou rukou. Otec bol skôr plachý - keď mal pohladiť, tak viac dobrotou a slovom ako rukou. Raz som si ako chlapec v Martine pri futbale zlomil ruku a keď mi ju v nemocnici zasádrovali, tak ma nasmelo pohladil a pýtal sa, či to veľmi bolí. Potom sme išli za primárom Dudekom, ktorý mi tú zlomeninu naprával a otec sa ho pýtal na honorár. Primár Dudek sa ho opýtal, čo robí. Otec mu povedal, že je misionár a káže evanjelium. Na to mu primár povedal, že teda žiadny honorár nebude platiť a aby to považoval ako podporu šírenia evanjelia. Keď sme odchádzali, otec ma vzal za ruku a videl som, že má slzy v očiach.

Dobrota - to je aj pohladenie, aj úsmev, aj slovo, aj slzy v očiach.

Môj syn mi rozprával, že v decembri 1989, keď sa rozpadávala komunistická totalita, básnik a spevák Karel Kryl spieval v športovej hale v Bratislave. Bola preplnená - ľudia sedeli na schodoch, na zemi, na pódiu, všade. Karel Kryl rozprával a spieval - aj „Bratříčku, zavírej vrátka!“ Mnohí spievali s ním a plakali. Nebol to smútok, skôr plač od radosti, taký

oslobodzujúci plač vyplňujúci mnohoročnú prázdnotu. Nikto sa nehanbil, že plače. Niekedy asi radosť je plač.

Ale to je už dávno a zabudnuté. Racionalizmus, ekonomika a citová prázdnota - to je dnešok. Všetci sa ponáhľajú. Je to útek pred samotou dopĺňaný neustále zapnutým televízorom, decibelmi, mobilmi, E-mailom, počítačovými hrami, internetovým bavením.

Americký spisovateľ William Saroyan napísal jednu krásnu, trochu smutnú historiku. Desaťročný chlapec pomáha v malom mestečku na pošte pri roznášaní telegramov a z jedného sa dozvie, že jeho starší brat zahynul vo vojne na ďalekom východe. Nechce sa mu ísť s touto správou domov. Na ulici sa postaví do zástupu ľudí, čakajúcich na lístky do kina. Okoloidúci kamaráti sa ho pýtajú, či ide do kina. On im odpovedá, že nie, len že mu je strašne smutno samému.

Pred viacerými rokmi bola privezená na naše oddelenie manželka jedného námorníka z rumunskej lode, ktorá kotvila niekoľko dní v Bratislave. Pre silné krvácanie a veľmi vážny gynekologický nález musela byť hneď prijatá na liečenie. Nerozumel som jej ani slovo. Ona mi obsérne rozprávala zrejme o svojich ťažkostiach a z mojej tváre získala dojem, že som všetko rozumel a pochopil a usmiala sa na mňa s takou dôverou v pohľade. A tak mi počas liečenia každé ráno rozprávala a ja som jej tiež vždy niečo povedal. Slovám sme nerozumeli, ale jej dôvera a asi aj zlepšujúci sa zdravotný stav úspešne prekonávali rečovú bariéru i jej pocit osamotenosti. Nádherné bolo, keď po niekoľkých týždňoch prišiel pre ňu manžel. Tá neuveriteľná radosť a vzrušenie všetko mu vy-

rozprávať. Lámanou nemčinou nám potom hovoril, aká je manželka vďačná za pomoc a lásku a že bolo pre ňu veľkým šťastím, že sme jej tak dobre rozumeli. Obaja odchádzali plní radosti.

Je krásne vidieť ľudí, ako sa usmievajú.

Raz som v rozhovore pre jeden časopis dostal otázku: keby bolo možné opakovať život a znovu začať, či by som si volil iné povolanie a čo by som menil a korigoval.

Nemenil by som. Bolo to tak, ako som dávno sníval: aj veľké operácie, aj mikroskopy a laboratóriá, aj úsmevy vyľiečených pacientiek, aj radosti z úspešných záverov z mnohých experimentov i dňa a noci a celá tá krása plného života.

Tak nejak si ale myslím, že by som mal dnes jednoznačnejší uhol pohľadu, podobný tomu, aký mal milosrdný Samaritán. Dívať sa okolo a chcieť vidieť toho, kto Vás potrebuje a byť vždy ochotný pomôcť. A nejak si každý deň znovu uvedomiť, že tá pomoc, to nie je len dobre vykonaná operácia. Tá pomoc, to sú aj tí, čo ani nepotrebujú žiadnu operáciu, ale potrebujú niekoho, kto je ochotný dať aspoň zo svojho času, zo svojej radosti, zo svojej lásky. V Lukášovom evanjeliu je taká krásna, široká formulácia, že Pán Ježiš prišiel uzdravovať aj skrúšených srdcom (L 4,18). Tých je najviac. Smutní, opustení, prázdni. A s tým súvisí aj druhé hľadisko pre korekciu uhla pohľadu - to krásne „rozdávať je viac ako prijímať“ (Sk 20,35). Rozdávať - to je každé konanie dobra: aj operácia, aj noc v nemocnici, úsmev, pohladenie, mať čas pre druhého.

Veľmi ďaleko sme sa už dostali vo vede a niekedy sme až v rozpakoch a v neistote z tých našich vedeckých

výsledkov. Klonujeme gény a sme už pri klonovaní zvierat a neviem, či sme sa zastavili. Či sa ešte vôbec dá zastaviť. Titanská revolta: všetko vieme, všetko môžeme, všetko dokážeme. Futuristická viziya Karla Čapka, divadelná hra R.U.R. - roboti ako ľudia alebo ľudia ako roboti, je už dnešok. Uniformita života, stereotyp každého dňa, nevieme sa zastaviť, stále dopredu, lebo zastavenie by znamenalo prehru v tomto nezmyselnom závode. Technika, produktivita, ekonomika a vlastne nič iné. Ale dvaja skutoční roboti - mladý muž a mladá žena sa v tejto Čapkovvej vízii vymkli z programu, lebo sa v nich zrazu objavila láska. Jeden za druhého sa chceli obetovať a zomrieť. Niečo úžasné, čo nebolo pre robotov naprogramované. To bolo také krásne a šokujúce pre vynálezcu týchto robotov, že v pokore pred zázrakom a majestátnom lásky sa nakoniec modlí k Bohu.

V osobe Pána Ježiša prišla Láska na tento svet v tom vrcholnom a jedineč-

nom princípe zástupnej smrti z lásky k človeku. Keď otvoríte tie dvere, na ktoré On klope (Zj 3,20), vstúpi k Vám Láska a tá zaplňa prázdnotu, samotu, osamotenosť, nudu.

Ešte stále máme čas a máme šancu robiť reparát svojho života. Tak nejak sa trochu zastaviť a dívať sa okolo seba a chcieť vidieť a chcieť rozdávať.

Vždy je pre mňa také pôsobivé to dramatické zastavenie apoštola Pavla, keď sa náhlil do Damašku prenasledovať kresťanov. Ešte ležal na zemi, omráčený svetlom a hlasom Pána Ježiša, a hneď sa pýta: Pane, čo chceš, aby som robil? (Sk 9,6)

V mestskej galérii v Düsseldorfe je jeden krásny obraz od nemeckého maliara Stenburga znázorňujúci ukrižovanie Pána Ježiša. Najpôsobivejší je názov tohoto obrazu, ktorý mu dal sám jeho autor: Toto Ja som urobil pre teba! Čo ty robíš pre Mňa?

MUDr. Ján Siracký, DrSc.

VELIKONOČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ V OSTRAVĚ

Jako každoročně se i letos konala během velikonočních svátků (21.-23. 4. 2000) konference našich sborů v Domě kultury v Ostravě.

Tématem konference bylo: STARÝ A NOVÝ ČLOVĚK dle Ef 4,17 - 32.

Rád bych ve své vzpomínce na tuto konferenci uvedl několik „perliček“, které jsem si stačil poznamenat, a které mne velmi potěšily a povzbudily. Jsou uvedeny napřeskáčku, spíš podle tématu, než podle jednotlivých bratří, kteří je pronesli. Snad potěší a povzbudí i někoho dalšího.

Autorem biblického textu byl apoštol Pavel, muž, který měl podle svého vlastního svědectví tři občanství - římské, židovské a nebeské. To první si lidé cenili nejvíce (dokonce si ho kupovali za peníze), ale Pavel přikládal větší cenu tomu druhému a zejména třetímu. Přesto byl Pavel „disident nebeského království“. Ze svého vězení psal dopisy. Jejich doručovatelem byl věrný Tychikus, kterého doprovázel na cestě otrok Onezimus. To byl živý důkaz starého a nového člověka.

Byl to uprchlý otrok, který poškodil svého pána a utekl do Říma. Tam se ale setkal ve vězení s Pavlem a na jeho svědectví uvěřil. A nyní se vrací zpět ke svému pánu, kterému patřil a kterému měl nyní věrně sloužit. V jeho životě došlo ke změně a ta se dala viditelně vyčíst v jeho dalším životě.

V souvislosti se způsobem života „starého“ člověka, uvedeného ve verších 17-19 byla řeč o morálním bahně, ve kterém tito lidé žili a které jim působilo rozkoš. Hřích bývá často lákavý. Je zajímavé, že malé děti po dešti místo toho, aby se vyhýbaly loužím, do nich naopak s rozkoší vběhnou a vůbec se nezajímají o to, jak dopadne jejich oblečení či obutí. Ale tak to dělají často lidé s bahnem hřícha. Ale takto si zahrávat s bahnem je nebezpečné - je možno se poranit, protože v blátě může být třeba rozbité sklo. A pak zůstává trvalá jízva, která připomíná pokaždé zranění, které jsme si takto způsobili. Naši milí ze Zvolena se setkali ještě s jiným zážitkem s bahnem - při stavbě domova pro důchodce zapomněli dát zpětnou záklopku do kanalizace a při velkém dešti se do sklepů nahnilo bláto - a všechno bylo rázem znečištěno a dalo to mnoho práce znovu vše vyklidit. Je snahou satana „krást“ nám tyto záklopy - abychom se nehledali a abychom se opět znečistili hříchem. Do bahna se někdy dostaneme i bez vlastního přičinění - jako se to např. stalo proroku Jeremiášovi, když ho loutkový král Sedechiáš nechal na přání svých rádců vhodit do cisterny s blátem. Jak bylo dobře, že se objevil Ebedmelech, který ho s pomocí starých hadrů šetrně vytáhl. Příklad pro nás, jak se máme chovat k těm, kdo se dostali do bláta.

A bahno je nakonec schopno člověka utopit. Román Karla Maye „Poklad na stříbrném jezeře“ končí scénou, kdy zloduch, který touží po zlatě, které uloupil Indiánům, nakonec hyne v bahně a poslední, co je vidět, je ruka se zlatým džbánem, pomalu mizící v bahně.

Nový člověk však má:

- odložit starý způsob života,
- obnovit se,
- obléci nového člověka.

Není to tak jednoduché, jak bychom si to mnohdy přáli. Není to jako na počítači, kdybychom mohli to staré stisknutím tlačítka **DELETE** smazat a pomocí tlačítka **INSERT** nahrát něco nového. Je to dlouhý **PROCES**, který nám potrvá po celý náš život. Potřebujeme na sobě pracovat. Na čem pracuji právě já? Pokud nepracuji, pak to není proto, že bych už byl čistý a nepotřeboval to, ale proto, že si neuvědomuji anebo nechci vidět to, co je třeba změnit. V životě Božích dětí je **STARÝ** i **NOVÝ** člověk. Vyplývá to hezky z příkladu, který se vypráví o Dr. Martinovi Lutherovi. Jednou prý k němu přišel ďábel, zazvonil a ptá se: „Bydlí tu Dr. Martin Luther?“ - „Ne, ten už dávno zemřel...“ A ďábel odtáhl. Ale tentýž M. Luther říká: „Už tolikrát jsem toho Luthera utopil, ale on má sedm životů... zase se tu objevil...“ To je i naše zkušenost. Je ještě jeden obraz, který nám to může přiblížit - je z knihy E. Hemingwaye „Stařec a moře“. Rybář tam bojoval se žraloky, kteří ho chtěli připravit o jeho úlovek. Bojoval s nimi pouhým nožem. Zasáhl je do hlavy, ale musel dávat pozor, neboť žralok stále ještě kousal. Věděl, že už dostal smrtelnou ránu a že za chvíli půjde ke dnu, ale ještě tloukl kolem sebe v agonii a zuřivě chňapal po

všem. Starý člověk je tygr, který zůstane vždycky tygrem. Nemůžeme mu ukazovat své rány a prosit ho, aby měl s nimi pochopení. Sežere nás, bude-li mít k tomu příležitost. Je jen jeden recept, co s ním máme dělat - **NEKRMIT** ho. A čím se krmí? Je toho řada - ale patří k tomu určitě i „zaručené zprávy“ a senzace. Apoštol Pavel nám zobrazuje toto životní dilema věřícího člověka třemi obrazy: jako běh (Fp 3,12-14, 1K 9,24), jako box (1K 9,27) a jako zápas (1Tm 6,12). Je to boj s plným nasazením. Je-li boxer na kolenou, je to znamení, že je boje neschopen. Ale v životě víry je to naopak - na kolenou je naše stabilita maximální.

Pro řešení tohoto problému je ovšem důležitá jedna věc. Nejsme odkázáni na sebe, na své schopnosti. Kdybychom říkali „odlož starý způsob života, obnov se, obleč se ...“ - bylo by to jen pouhé moralizování a snaha něco vylepšovat. Pán Bůh připravil pro nás nový základ. Pán Ježíš vykonal vše, co bylo pro nás třeba. Máme vycházet z reality, že jsme zemřeli spolu s Kristem, že jsme ukřižováni s Kristem. Máme počítat s tím, že je to skutečnost, co pro nás Kristus udělal. Jinak je to k ničemu nevedoucí dřina. To, co je kolem nás, je nad naše síly. Ale je tu „jednoduchá maličkost“ - **MODLITBA MÁ MOC**.

Máme-li tedy tento nový základ, který nám vydobyl Kristus, máme stavět na něm. Náš nepřítel stále slibuje zlepšit toho starého člověka. Přináší stále nové metody a způsoby, jen aby vyřadil Pána Ježíše Krista. A přitom tento základ je zdarma, nic nás nestojí. Kéž vždy stavíme na tom pravém základě.

A pak je další problém - co na ten pravý základ stavíme. Někdy se snažíme

na novém základě stavět ze starého materiálu. Chceme stavět z bahna. Co to je? Jsou to skutky těla (viz Ga 5). Ale v Ga 5,22 máme také nový stavební materiál. Je to ovoce Ducha. Netahejme na nový základ starý materiál. Mnohdy se snažíme klást velký důraz na výkony. Úspěšný je ten, kdo zevangelizoval nejvíc lidí, kdo měl nejvíc aktivit - zkrátka děláme si čárky, místo aby při nás bylo vidět ovoce Ducha svatého. To je ten nový člověk, kterého máme obléci. To jsou vlastnosti, které na nás mají být vidět.

Druhá část našeho textu byla ryze praktická. Týkala se řady oblastí, v nichž se má nový člověk projevat:

Lež a pravda. V celé následující části můžeme vyčíst určitý kontrast, vyjádřené slovy DŘÍVE a NYNÍ. Kdysi jsme žili podle těla - a tam byla lež tím nejběžnějším prostředkem řešení problémů. Náš život při znovuzrození byl zásadně změněn. Je to na nás vidět? A dalším důvodem proč nelhat je to, že jsme údy jedni druhých. Údy těla na sobě závisí. Kdyby např. oko podalo falešnou informaci, mohlo by to vést k ohrožení života celého těla.

Hněvat se a nehřešit. Středem všeho je Pán Ježíš Kristus. Hřích znamená minulé cíle. Hřích je také důvod a příčina hněvu. Jestliže se hněváme, někdo se minul cíle. Jde o to, abychom však se k tomuto cíli vrátili. Je třeba věci dát znovu do pořádku - a to co nejdříve. Proto je tam ono slunce ať nezapadá nad vaším hněvem.

Máme být hotovi odpouštět - a to s vědomím, že sami jsme dlužníci, kteří sami nejsou schopni zaplatit. To je to zásadní, co má být v našem srdci - hotovost odpustit, jako i nám odpustil Kristus.

Je však třeba věc vyjasnit, jinak může dojít k zastavení komunikace a k narůstání hořkosti v srdci. Zůstanou nevyšlovené nejasnosti, které kalí naše vztahy. Nepěstujme si hořkost v srdci - je to hřích.

Krádež a poctivá práce. Krást lze cokoliv, nejen peníze či majetek, ale i čas a zdraví jiných. Pracujme poctivě - nedívejme se na to, že jiní na to tak nehledí. Křesťanští podnikatelé nemají okrádat finanční úřady, i když to tak dělají všichni. Budme poctiví. Ale nejde jen o nepoctivost - jde také o to, abychom pracovali sami, nečekali na to, že nám někdo něco připraví. Je tu totiž důvod - abychom měli z čeho dávat tomu, kdo je v nouzi. Boží lid má totiž mít otevřené oči pro potřeby a nouzi jiných - a té je v našem světě víc než dost. A má mít otevřené nejen oči, ale i peněženku.

Řeč, která je k užítku jiným. Nemáme mluvit zlé věci, lži, pomluvy, domněnky, ale ani pravdu, která nikomu neslouží. Řeč je královský dar. Chovejme se podle toho. O nepřítomném mluvmě jen to, co může kdykoliv slyšet. Dbejme na to, aby naše řeč byla příkladem a motivací pro jiné. Náš jazyk je nejmenší úd - je jako malý nedopalek cigarety či kormidlo u zaoceánského parníku - ale dokáže veliké věci. Je odrazem toho, co se odehrává v našem srdci. Čím je srdce naplněno, tím ústa přetékají. Kéž to není ke zlému, ale k dobrému.

Nezarmucovat Ducha svatého. Byli jsme jím označeni ke dni vykopení, jako kdysi králové (i náš Jiří z Poděbrad) označovali své listiny. Tato pečeť znamenala, že tento list je skutečně pravý. Byl to autorizovaný list. Duch svatý je pečeti, která označuje, že jsme skutečně

Božími dětmi. Význam zarmucování Ducha svatého vyplývá z textu - je to tehdy, děláme-li to, co jako Boží děti už dělat nemáme. Máme přemýšlet o tom, co je užitečné, co je pravé. Proto dávejme pozor, oč se zajímáme, co posloucháme, kam chodíme, s kým se přátelíme. Na pohnojenou louku se nesedá.

Hořkost, hněv, zuřivost, křik a urážky - ať jsou od nás vzdáleny. Když pozvedáme hlas, diskuse skončila. Když křičíme, není to argument, ale je to hádka. Budme milosrdní, když druzí nejsou zrovna takoví, jak bychom si je představovali.

Kristovci musí žít zcela jinak než pohané. Životní styl pohanů je charakterizován třemi základními projevy: Je to marnost mysli (nepřemýšlejí o životě, nekladou si základní životní otázky, proč zde jsou a jaký má jejich život smysl), zatvrzelost srdce (proto Boha odmítají a žijí bez něj) a nevědomost. Proto sahají k náhražkám života - k smyslovým zážitkům a k rozkoši v páchání zla.

Ale i pro Kristovce jsou zde určitá nebezpečí, vyplývající z našeho STARÉHO člověka, či staré přirozenosti. Ta si ráda vytváří myšlenkové systémy, z nichž vychází a které nechce měnit. Máme rádi to, co známe a nechceme to měnit. Pavel varuje před myšlenkovými stereotypy, které vedou k tomu, že se na nic nemusíme ptát, protože na vše je jednoduchá předem připravená odpověď. Tyto stereotypy vedou k tomu, že přebíráme hotové názory a nepřemýšlíme o nich. Ty však vedou k duchovní sterilitě.

Křesťanský styl je jiný. Vede nás k osobnímu boji. Naši jedinou šancí je živý Bůh se svou mocí. Potřebujeme **ŽIVÉ SLOVO** a **ŽIVÉHO PÁNA**. Nový člověk

je Kristus a jde o to, abychom oblékli jej. Jde o to, aby náš stav odpovídal našemu postavení. Čím větší poznání pravdy, tím větší je odpovědnost. Budme připraveni, aby se v našich sborech mohly „rodit nové děti“, aby měly teplo domova, ovzduší lásky a pocit jistoty a bezpečí. Nezajímáme pouze základní biologické potřeby, jak tomu bývá v kojeneckém ústavu.

Letošní konference byla trochu jiná v tom, že jednotlivá témata byla rozdělena mezi bratry. Tím se podařilo dosáhnout toho, že celý úsek byl poměrně rovnoměrně rozebrán. Nejsem povolán

k tomu, abych hodnotil jednotlivé projevy - ale celkově to na mne působilo velmi dobře a byl jsem potěšen.

Ke konferenci patří také samozřejmě už po 40 let večery písní a svědectví. Tentokrát cíleně s evangelizačním zaměřením. Věřím, že ti, kteří toužili slyšet zvěst evangelia, ji mohli slyšet jasně a jednoznačně.

Kéž by Pán dal milost a nový život v Kristu byl na nás vidět, abychom i v dnešní složité době byli opravdu těmi, kdo žijí nový život, svlékají starého člověka, obnovují se a oblékají Krista. Každý den a za všech okolností.

Tomáš Pala

KTO JE V KRISTOVI,

JE NOVÉ STVOŘENIE

Človek v raji

Rajská záhrada nebola nejakou divokou bezzákonou džungľou, kde je chaos a neporiadok, ale oblasť, kde vládne dobrovoľná Božia bázeň. Medzi Bohom a človekom bola láska a porozumenie. Medzi zvieratami bol pokoj a znášanlivosť. Prví ľudia pred pádom nepotrebovali Spasiteľa, v ich tele neboli ešte hriech. V rozhovore s Bohom nepotrebovali prostredníka ani tlmočníka, rozumeli si s Ním. Boh nepostavil do raja automaty, ktoré by Ho slepo poslúchali, ale ľudí so slobodnou myslou a vôľou. Mohli celkom slobodne myslieť a slobodne sa rozhodovať. Prví ľudia nebudovali rajskú záhradu spolu s Bohom. On sám pripravil ľuďom dokonalé podmienky k životu. Človek prišiel do hotového -

a z poverenia Bohom stáva sa hneď vládcom nad všetkým. Príšť do hotového a byť pánom nad všetkým - také niečo je lákavé i dnes žijúcim ľuďom. Prví ľudia mali všetko, čo potrebovali k trvalému šťastnému životu. Nedopracovali sa k tomu sami, Pán Boh im to dal. Mali v raji krásny a požehnaný život - až do chvíle, keď... Po odstupe tak dlhej doby aj dnes ľudia túžia po rajskom „komforte“ a zavzdychnú si: „Prečo len tí prví ľudia zhrešili...! Mohli sme sa dnes mať aj my lepšie.“ Do krásneho rajského spolunažívania Boha s ľuďmi sa odrazu primiešal tretí - diabol. Bol to ten starý had, o ktorom Pán Ježiš povedal, že v ňom nikdy pravdy a lásky nebolo. Bol a dodnes je všade tam, kde Boh a ľudia tvoria jednotu a kde Boh rozdáva dary.

Svoju zhubnú prácu začal v raji. Narušuje súlad a kradne Božie dary. Počnúc pýchou, závisťou a hnevom každých hriech je z neho.

Dôsledky toho, že diabol mal prístup do raja, sú dodnes tragické a nedozierne. Svojou agresivitou si „vydobyli“ vstup nielen do raja, ale aj do ľudského srdca. Dokáže zviest' k hriechu jednotlivca, ale aj veľké masy ľudí. Má úžasnú manévrovaciu techniku a zdanlivo logický návod na hriech. Oklame každého. S úžasom zisťujeme, že si vydobyl vstup aj do spoločenstva veriacich v Krista. Ten starý had je tu medzi ľuďmi, aby zvädzal, pokúšal a tak preosieval veriacich.

Nové stvorenie v Kristovi

Každý človek, ktorý si priznal hriech, vyznal ho Pánu Ježišovi a vierou Ho prijal za svojho Spasiteľa, je novým stvorením v Kristovi. Nové stvorenie potrebuje pre ďalší život novú oblasť. Je ňou krásne duchovné spoločenstvo Božích detí. V tomto spoločenstve vládne láska a pokoj medzi Bohom a človekom. Tiež láska a tolerancia medzi novým stvorením navzájom. Toto spoločenstvo svätých prostredníctvom Pána Ježiša Krista je na vyššej úrovni, ako bolo rajské. Nie je to však už vek nevinnosti ani stav dokonalosti.

Oblasť v „Kristovi“ je spoločenstvo veriacich na zemi v trojici Boh - Kristus - Cirkev. Čo do vernosti Boha, toto spoločenstvo je nerozlučiteľné, trvalé. Človek nie je spolahlivý „partner“. Nové stvorenie v Kristovi - to nie sú stroje a automaty bez vôle a citu, sú to ľudia so slobodnou vôľou. Sú stále náchylní k hriechu a neposlušnosti.

Oblasť „v Kristovi“ nie je ešte ko-

nečným cieľom Cirkvi. Je krásnym zátiším na púšti tohto sveta podobným oáze Élim, v ktorej izraelský národ táboril po vyjdení z Egypta. Bola to krásna oáza v púšti, kde bolo dvanásť studníc a sedemdesiat paliem (2M 15,27). Čím bola Izraelcom oáza v suchej púšti, tým je novému stvoreniu spoločenstvo veriacich s Kristom a Bohom-Otcom vo Svätom Duchu. Élim nebola ešte zaslúbená zem, museli ísť ďalej...

Oblasť „v Kristovi“ nie je ešte celkom nebo. Na ceste do nebeského domova nás čakajú ešte mnohé boje, ale nebojme sa! Vierou v nich iste zvíťazíme. Cirkev žije v oblasti, ktorá je pod Božou vládou. Diabol tu môže urobiť iba to, čo mu dovolí zvrchovaný Boh.

Život kresťana je boj - a to nie hocijaký, ale boj na život a na smrť. Nové stvorenie v Kristovi - a boje? Zdá sa, že to nejde dohromady, ale je to tak. Pred príchodom Pána Ježiša Cirkev prechádza najväčším náporom. Božie slovo nás upozorňuje, aby sme ráтали so silným nepriateľom; Budte triezvi, bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev, hľadajúc, koho by zožral; vzoprúc sa mu, pevní vo viere, a vedzte, že také isté utrpenia sú údelom vášho bratstva po celom svete! (1P 5,8-9) Pán Ježiš aj všetci apoštoli napomínajú veriacich, aby bdeli, bojovali, zápasili, trpeli, utvrdzovali duše učeníkov, povzbudzujú ich, aby zotrvali vo viere, a že: Cez mnohé súženie musíme vojsť do kráľovstva Božieho (Sk 14,22). Ak by nebolo treba bdieť, či by sme namiesto napomenutia v Božom slove nemali uistenie o tom, aby sme v sebauspokojení čakali Pánov príchod?

Diabol si vyžiadal prístup do spoločenstva veriacich a tam veľmi agresívne

„pracuje“. Jeho cieľom je zasiať semeno nedôvery medzi Cirkev a Krista. A tak na čas odlúčiť jednotlivcov od oblasti „v Kristovi“. Boh nedal novému stvoreniu anjelské telá, v ktorých by sme nikdy neklesli. Ani nejakú nadprirodzenú moc, aby sme bez viery, nádeje a lásky boli imúnni voči hriechu. Nič také veriaci od Boha nedostali. Dostali sme však Božiu nepremožiteľnú ochranu. Boh je to, ktorý nás upevňuje s vami pre Krista; On nás aj pomazal, On nás aj zapečatil a dal nám do srdca závdavok Ducha (2K 1,21-22). S touto Božou ochranou vystačíme až do Jeho príchodu.

Pavol Kulačík

TANEC

Bible se na niekoľkých miestach zmiňuje o tanci. Obecně lze říci, že se tanečními pohyby (na jiných místech jsou použity výrazy poskakování, proskakování, plésání, atd.), vyjadřovala radost za doprovodu hudby, zpěvu či pokřikování.

Ve SZ tancem projevovali svou radost Izraelci, když jim Aron udělal tele slité (2M 32,19). Byl v tom i náboženský nádech: „I volal Aron, a řekl: Slavnost Hospodinova zítra bude. I sedl lid, aby jedl a pil, potom vstali, aby hráli“ (v. 5,6).

Při přenášení Hospodinovy truhly z domu Obededoma Gittejského do města Davidova s plésáním a veselím „David pak poskakoval ze vsí síly před Hospodinem“ (2S 6,14).

V knize Kazatel říká její pisatel, že je „čas smutku a čas poskakování“ (Kaz 3,4).

Mimořádné události celonárodního významu oslavovaly tímto způsobem v Izraeli ženy. Bylo tomu tak po přejití Rudého moře, kdy „... vzala Maria prorokyně, sestra Aronova, buben v ruku svou, a vyšly za ní všechny ženy s bubny a písňákami“ (1M 15,20,21); při pravidelných Hospodinových slavnostech: „Aj, slavnost Hospodinova bývá v Silo každého roku. A aj, když vyjdou dcery Silo plésati v houfích“ (Sd 21,19-21); a po vítězných bitvách: „... a David též se navracoval od zabití Filistinského, že vyšly ženy z každého města Izraelského, zpívajíce a plésajíce, vstříc Saulovi králi s bubny, s veselím a s husličkami“ (1S 18,6).

Také v NZ se setkáváme s tancem. Tancem se slavil návrat marnotratného syna: „Starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec“ (L 15,25 Ek. př.). Tanec byl i součástí dětských her. Pán Ježíš přirovnává jednání tohoto pokolení právě k těmto dětským způsobům: „... Hráli jsme vám, a vy jste netancovali.“ (L 7,32 Ek. př.). Snad nejnámější místo v NZ, v němž se mluví o tanci, je ve spojení s oslavou Heródesových narozenin, kde přítomné bavila tancem dcera Herodiady: „A když dcera té Herodiady tam vešla a tancovala, a zalíbila se Heródesovi i spuluhodovníkům, řekl král děvčce: Pros mne, zač chceš, a dám“ (Mk 6,22). Z tohoto místa je zřejmá hříšnost tance, který rozněcuje smysly, dráždí touhy a zatemňuje mysl. Při pohledu na tančící dívku ztrácí Heródes smysl pro realitu, když jí slibuje splnění jakéhokoliv přání až do polovice království mého. Z počátku snad nevinná taneční zábava končí hroznou vraždou Jana Křtitele.

Josef Hudousek

CHLIEB ŽIVOTA (Ján 6,26-35)

Vo svete je mnoho „pokrmov“ pre dušu: kultúra, umenie, veda, technika, náboženstvo - mnoho samovolnej cesty ako nájsť život. Ale je jediný chlieb, ktorý dáva svetu život.

Je to chlieb z neba - nie zo zeme, nespraví ho človek, na zemi sa nenájde. Niet iného chleba pre dušu! Tento chlieb sa snažme získať. Môžeme sa ním sýtiť teraz i po celú večnosť.

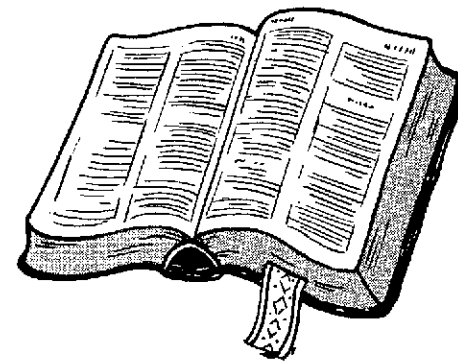
Otec nám dáva chlieb z neba (v.32). Jediný chlieb. Nemýľme sa - môžeme sa iným sýtiť, ale žiť nebudeme, nebudeme zachovaní v živote. Hojnosť spočíva v dostatku chleba, a Pán Ježíš chce, aby sme mali hojnosť. Neubudne z neho, každému sa ujde hojne. Netreba sa uchýľovať k inému chlebu.

Je to chlieb Boží - sám Pán Boh ho pripravil a poslal, zostupuje z neba. Bol v nebi - tam je jeho pôvod. Zostúpil v Kristu Ježišovi.

Je to chlieb života (v.35). Pane, dávaj nám ten chlieb vždy! Je tu zodpovednosť. Prosme: „Pane, daj nám milosť len ním sa sýtiť.“

Je to živý chlieb (v.51), nenapodobiteľný, neporovnateľný s akoukoľvek náhražkou. Pre nás je určený a daný tento chlieb a nie iný. Jest ho znamená mať živé spojenie s Pánom, sýtiť sa Jeho Slovom. Byť spojený so živým Kristom, tak ako je spojená ratolesť s kmeňom. Pulz Jeho života je v našom živote - to donáša ovocie na slávu Božiu.

Náš život je skutočnou púšťou, ak nemáme Pána Ježiša. Zostávame hladní a smädní. Ak budeš chodiť po Božích cestách, tvoj chlieb a voda bude istá. To



platí aj pre nás. Nech naša duša prahne po Ňom. Je tu.

Ján Ohoril (sprac.va)

PROČ SE TAK PTÁŠ?

Kamil David

Co dnes zadarmo dostaneš. slyšel jsem otázku
Za peníze dostaneš pry vše, blahobyt,
zdraví, manželku, už i vzdělání.

Jak hloupé je, jak povrchní je tohle sdělení.
Přesto však tak často, tak často slyším ho
Až k pláči je to myšlení.

Jen zamysli se na okamžik!

Co vše dostáváš a bereš si.

Jen udělej malou revizi

Polož si jen otázek pár.

Dal sis život, dal sis zdraví?

Vzal sis lásku rodičovskou

A milovat kdo tě učil?

Nakoupil sis rozum snad?

Tak radu jednu ti dám!

Přestaň se tak hloupě ptát.

SVĚDECTVÍ

Jmenuji se Petr Ševčík. Rád bych Vám řekl o tom, jak jsem se setkal s Pánem Ježíšem Kristem. Je mi 30 let. Jsem šťastně ženatý a mám krásné povolání učitele v křesťanské škole v Zlíně. Můj život ale od počátku nebyl tak radostný. Moji rodiče, se kterými jsem žil do svých pěti let se o Boha nezajímali. Protože se o mne a o moje čtyři bratry nedovedli postarat, byli jsme jim odebráni a umístěni do dětského domova ve Vizovicích. Tam jsem žil až do svých 20 let. Byla to velmi tvrdá životní škola, kde se člověk zatvrdí vůči světu, lidem a všemu, co ho obklopuje. Chybi mu nejvíce láska nejbližších - rodičů. Ačkoliv mne rodiče opustili, Bůh mne nikdy neopustil. Jak říká Bible: „*Ačkoli otec můj a matka má mne opustili, Hospodin však mne k sobě přivine*“ (Ž 27,10). V té době jsem to ale nevěděl. Bůh za mne posílal mého dědečka, který i když byla hluboká totalita, se za svou víru nestyděl a vydával svědectví o živém Bohu komukoliv, tedy i mně. Často za námi jezdil do domova a zval nás na nedělní shromáždění. Protože jsem byl malý, tak mi v paměti utkvěla pouze modlitebna, obřad, čtení z Božího slova a zpívání písní. Mnoha věcem jsem tehdy nerozuměl.

V domově se snažili, aby nám vymazali z paměti vzpomínku na rodiče i prarodiče. Snažili se nás přesvědčit, že Bůh neexistuje a z věřících lidí si dělali posměch.

Na střední zemědělské škole jsem se setkal s věřícími spolužáky. Daří mi číst Nový zákon a povíдали mi o Bohu. Vnímali

jsem to spíše rozumem a mnoha věcem jsem nerozuměl. Ve svých dvaceti letech jsem nastoupil ke studiu na Vysoké škole zemědělské v Brně. Stále jsem hledal lásku u lidí. Myslel jsem si, že ji najdu, ale vždy jsem se zklamal. Dědeček si se mnou hodně povídal o Bibli a o Pánu Ježíši. Také mne pozval do shromáždění Křesťanského sboru ve Zlíně. Když jsem do tohoto shromáždění přišel poprvé, všichni mi s úsměvem podávali ruku. To pro mne znamenalo šok, protože jsem na to doposud nebyl zvyklý. V domově s námi zacházeli tvrdě. Začal jsem více přemýšlet o Bohu. Četl jsem si v Bibli a studoval jsem křesťanskou literaturu. V té době jsem uvěřil rozumově, že Bůh je. Ale mé srdce zůstalo tvrdé, kamenné, uzavřené samo v sebe. V roce 1991 jsem se dostal na jednu křesťanskou svatbu do Jeseníku. Bylo to všechno pro mne nové. Nejvíce na mne zapůsobil jejich příkladný život. Takový jsem kolem sebe neviděl. Četl jsem v jejich očích zvláštní skrytou radost ze života a pokoj. Já jsem byl však v nitru smutný, protože Pán Ježíš nebyl mým Zachráncem - Spasitelem. Tu noc, když jsem nemohl usnout, jsem stále přemýšlel o Pánu Ježíši a o tom, že zemřel za mé hříchy. Přitom jsem si uvědomil své hříchy, které jsem vykonal. Poklekl jsem a jedno-duše svými slovy jsem ho v modlitbě poprosil o odpuštění všech mých hříchů a poděkoval mu, že trpěl a zemřel i za mne. On mi odpustil a dal mi nový život. Protože Bible říká (1J 1,9): „*jestliže doznáváme své hříchy, on je věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očisťuje nás od všelíké nepravosti*“ a na jiném místě čteme: „*Kdo věří v Syna, má život věčný*“ (J 3,36). Bůh se dotkl mého

tvrdého srdce. Do mého nitra vnikla láska, radost a pokoj, pramenící z Božího odpuštění. Osvítila mě velká zář - bylo to Boží světlo. Byl jsem šťastný jako dítě v matčině náručí. Pán Bůh mi dal to, co jsem ve světě marně hledal, ale nenašel - lásku. Můj život se zcela změnil. Začal jsem žít životem víry, důvěry v Pána Ježíše a jeho slovo. On mi pomohl urovnat i vztahy k mým rodičům. Nebylo to lehké, ale dal mi sílu jim bezpodmínečně odpustit. Teď máme mezi sebou pěkný vztah. Bůh mne a moji manželku obda-

roval 5 dětmi, ze kterých máme radost.

Tobě, milý čtenáři, i všem, kteří teď prožívají tvrdé a těžké životní zkoušky, přeji, aby ti Bůh daroval věčný život. Možná jsi upoután na lůžko, nebo jsi ve vězení, nebo tě třeba opustil či zklamal ten, kdo ti byl velmi blízký. Svěť vše Bohu s důvěrou, že On to spraví. Protože tě miluje a nejlépe ti rozumí. Vždyť svou lásku k tobě dokázal činem. Obětoval za tvé viny svého Syna Ježíše Krista. Neváhej a přijmi ho ještě dnes do svého srdce. A On ti dá to, po čem toužíš.

S BIBLIOU NA FRONTE

K svedectvu brata Ondreja Palica uverejnenému v tohoročnom prvom čísle pridávame jeho ďalšie osobné svedectvo.

Vzývaj ma v deň súženia, vytrhnem ťa, a budeš ma oslavovať. (Ž 15,50)

V októbri 1941 som nastúpil na vojenskú službu. Zadelili ma do roty obrnených vozidiel. Keďže bol začiatok 2. svetovej vojny, dostali sme prísny výcvik. Po výcviku ma zadelili do opravárskej dielne. Ako Božie dieťa všade som sa snažil verne obstať, a tak veliteľ roty si ma obľúbil. Keďže vedel, že som veriaci kresťan, poveril ma mnohými vecami.

Začiatkom roku 1944 boli silné boje na východe v Rusku. Aj naša rota sa pripravila na front. Boli povolani i záložníci a v apríli 1944 sme vyrazili. Ja som prosil svojich rodičov, aby sa za mňa veľa modlili. Vzal som si sebou svoj malý Nový Zákon viazaný v koži, ktorý som dostal od sestry. Vedel som, že v ňom

nájdem posilnenie v ťažkých chvíľach na každý deň. Biblia je mojim kompasom a železnou rezervou v ťažkých časoch.

Ako Božie dieťa som sa rozhodol, že nezastrelím ani jedného ruského vojaka (s Jeho pomocou). Boli sme v palbe, keď mi strčili do ruky guľomet, ale ja som ním mieril dohora, takže som nikoho nezranil. Prežívali sme veľa ťažkých dní, ale akonáhle som mal nejaký voľný čas, vždy som si načrel z Biblie, ktorú som nosil vo vrecku na ľavej strane na hrudi. Myslel som i na to, ak by som dostal zásah do srdca, táto knižka guľku zachytí. Ale vedel som, že ma Pán zachová. Veľakrát som bol v ťažkej, až kritickkej situácii. Ako opravár motorových vozidiel a prieskumník som často musel ísť cez les, kde boli partizáni. Raz sa stalo, že nám pred očami vyhodili do povetria most. Boli dni, keď som vôbec nemohol čítať Božie slovo, ale mi prišli na myseľ tie verše, ktoré som sa ako dieťa naučil v nedeľnej besiedke.

Vnútorne sa mi vynorili a svietili v beznádejných situáciách ako hviezdy v tmavej noci. - Aj keby som išiel dolinou tône smrti, nebudem sa báť zlého... Každú svoju starosť uvrhnite na neho, lebo on sa stará o vás... Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku... Hľa, ja som s vami po všetky dni... Toto bola moja železná rezerva. Ako veľmi môžeme byť vďační, že nám Pán Boh dal také veľké bohatstvo v Jeho Slove!

V mnohých ťažkých a nebezpečných chvíľach ma zachránil Pán. Neustále som cítil, že sa mnoho ľudí za mňa modlí - nielen rodičia, ale celý zbor, ktorý predkladal Pánovi tých, čo boli na fronte. 20. júla som bol ranený a vzali ma do nemocnice v Siadlciach (Poľsko). Tam som bol len dva dni, lebo v noci začali ruské lietadlá bombardovať. Tí, ktorí sme dokázali chodiť, sme opustili nemocnicu, ale neviem, čo sa stalo s tými, ktorí boli ležiaci. Pešo sme išli na hlavnú cestu, ktorá viedla do Varšavy. Tam som sa

horko-ťažko vyškriabal na traktor, ktorý prevážal elektrické stĺpy. Tak som sa dostal do nemocnice vo Varšave. Ležal som tam pár dní, keď nás vlak Červeného kríža previezol do Maďarska, kde som sa dostal do vojenskej nemocnice v Székesfehérvári. Neskôr som sa dozvedel, že naša rota bola rozbitá v zrážke pri Kleki a mnohí zahynuli. Takto mňa Pán zachránil z tých útrap.

Keď sa rozpomínam na tie dni, či nemám byť vďačný Bohu za to, čo so mnou vykonal? Ale nielen tam na bojisku, ale po celý život. S vďakou myslím na to, že som ešte mladý mohol spoznať Pána Ježiša a On ma viedol po celý čas. Zakaždým, keď si beriem do rúk spomenutý Nový Zákon, modlitba vďaky vychádza z mojich pier. Len chváliť a velebiť chcem nášho dobrotivého Boha a Pána Ježiša Krista za Jeho milosť a milosrdenstvo, ktorého môžem byť účastný. Nech je velebené Jeho sväté meno naveky!

Ondrej Palic

ZA TAJEMSTVÍM JAZYKA IZRAELE

Dnešní stát Izrael je zázrak. Je to vyslyšení modliteb všech Židů, těžce pronásledovaných v diaspoře, ale především důkaz Boží věrnosti a pravdivosti Božího slova. Takové zázraky ale nevznikají jen tak. Když Bůh dělá něco velikého, postaví tomu pevný základ. V roce 1998 Izrael oslavoval půl století svých nových dějin a tak bychom vám rádi ukázali některé základy, na nichž Bůh tento skvost postavil.

Zázračný příběh o vzkříšení hebrejštiny v našem století.

Hebrejštiny zažívá v dnešní době velký rozmach poezie, prózy a dramatu.

Někteří odborníci to dokonce srovnávají s renezancí angličtiny v alžbětinské době. Hebrejštiny je navíc jazykem více než pěti milionů Izraelců, od malých školáků až po univerzitní profesory.

Na této informaci je šokující to, že ještě na začátku našeho století byla hebrejštiny považována za mrtvý jazyk. V devatenáctém století hebrejštiny sloužila pouze ke studiu, modlitbě, rodinným nebo společenským tradicím a pro účely rituálů. Některí Židé ji dokonce považovali za příliš posvátnou, než aby se mohla používat v každodenní konverzaci. Hebrejsky se prostě obvykle nemluvalo.

To vše se však v tomto století změnilo. Tato proměna už byla dokonána dlouho před založením izraelského státu, na začátku našeho století. Stojí za tím především muž jménem Eliezer Ben-Jehuda.

Ben Jehuda se narodil v carském Rusku v roce 1858. Původně se jmenoval Eliezer Perlman, ale své rodné jméno si později změnil za hebrejské.

Bez Jehuda byl posedlý skoro fanatickým úsilím obnovit hebrejštiny, aby se stala jazykem obyčejných lidí, tak jako v dobách Bible. Nešlo mu na rozum, že Židé mluví skoro sedmdesáti světovými jazyky, ale neumí svůj vlastní. Cítil se být povolán, jak sám napsal:

„Měl jsem pocit, jako by se najednou otevřelo nebe, zářivé světlo mi padlo do očí a slyšel jsem, jak mi silný vnitřní hlas říká: >Znovuzrození Izraele v zemi jeho předků<. Ten hlas mě už ani na chvíli nepustil, stále mi zněl v uších. Zatřáslými představami a změnil všechny mé plány budoucího života. Po těžkém vnitřním zápasu zvítězila tato nová myšlenka a zrodila se slova, která uchvátila celý můj život: >Izrael ve vlastní zemi a s vlastním jazykem<“.

Aby uskutečnil svůj cíl, přestěhoval se v roce 1881 mladý Ben-Jehuda se svou ženou Deborahou do Jeruzaléma. V té době bylo město pod otomanskou (tureckou) nadvládou. Novomanželé jím byli šokováni. Jeruzalém byl stížen chudobou a nemocemi a žít zde bylo velmi obtížné. Ben-Jehudovi se ale nevzdal. Eliezer začal okamžitě vydávat hebrejské noviny.

Tak začala Ben-Jehudovi skoro nemyslitelná cesta soužení. Po 41 let pracoval 18 hodin denně, aby splnil své po-

stání. Díky svému obrovskému úsilí vzkřísil hebrejštiny a sestavil první slovník moderní hebrejštiny. Přitom ale po celý svůj život bojoval s tuberkulózou, pronásledováním ze strany svých ortodoxních sousedů a jinými nesnázemi. Byl dokonce i zatčen a vězněn otomanskými úředníky. Manželka a několik jeho dětí zemřely na TBC.

Přes to vše byl ale Eliezer odhodlán vychovat první děti po 1700 letech, jejichž mateřským jazykem bude hebrejštiny. Když se narodil Ben Zion (syn Sionu), jejich první syn, přikázal Eliezer, že s ním nikdo nesmí mluvit jinak než hebrejsky. První velkou Ben-Jehudovou zkouškou bylo, že jeho synek odmítal mluvit až do svých tří let. Pak ale při jedné rodinné rozepři ohledně hebrejštiny přiběhl chlapec ke svému otci a řekl svá první slova: „Abba, abba!“ (to je hebrejsky „tatínku“).

Dola Ben-Jehudová Wittmanová je poslední žijící dcerou Eliezera. Je jí 91 let. Ráda vypráví o svém fanatickém otci. Vzpomíná, jak se její otec snažil dětem nahradit nedostatek hebrejsky mluvících kamarádů a tak jim pořídil psa a kočku. „A ti se stali prvními zvířaty, která umí současnou hebrejštinu“ - vtipkuje Dola. V prvních letech života v Palestině to bylo pro rodinu obzvláště těžké. Byli jediní, kdo mluvili hebrejsky a tak nebyl nikdo, s kým by mohli mluvit. Velmi zbožní ortodoxní Židé se dokonce Ben-Jehudům vyhýbali, zazlívali Eliezerovi jeho snahu obnovit hebrejštinu. Věřili, že Boží řeč by neměla být vláčena mezi obyčejnými lidmi a do ulic.

Eliezerova první žena, Debora, mu porodila pět dětí. Skutečně se stali první hebrejsky mluvící rodinou od počátku

prvního tisíciletí. Robert St. John v Ben-Jehudově biografii „Jazyk proroků“ zaznamenal následující příhodu:

Jednoho dne, když se Debora a Eliezer procházeli po jedné z úzkých jeruzalémských uliček a mluvili spolu hebrejsky, je zastavil nějaký muž. Zatahal novináře za rukáv a v jidiš se zeptal: „Promiňte, pane, co je to za jazyk, kterým vy dva hovoříte?“ - „Hebrejščina“, odpověděl Eliezer. „Hebrejščina! Ale lidé přece hebrejsky nemluví. Vždyť je to mrtvý jazyk!“ - „V tom se mýlíte, příteli“, odvětil Eliezer horlivě. „Já jsem živý, má žena je živá a mluvíme hebrejsky. To znamená, že hebrejščina je živá.“

Po nečekané smrti své první ženy Debory se Ben-Jehuda oženil s její sestrou, Chemdou a spolu měli další hebrejské děti. Celkem měl Ben-Jehuda jedenáct dětí. Aby obnovil hebrejštinu, používal svých novin a jiných způsobů.

Povedlo se. Jak byl šťastný, když se dožil palestinského sčítání lidu a doslova každý Žid v této zemi uvedl hebrejštinu jako svůj jazyk.

Ben-Jehuda cestoval široko daleko, aby shromáždil materiál pro svou práci. Při pátrání po ztracených kořenech hebrejských slov prohledal knihovny v mnoha zemích. Dokázal nemožné, když dokončil 16tídilný slovník obnovené hebrejštiny. Pracoval dlouho a tvrdě. Později mu tuberkulóza už nedovolila při práci ani sedět, a tak pracoval ve stoje. Eliezer Ben-Jehuda zemřel, když pracoval na slově (l)nefeš(D) (duše). S tímto slovem odešla ze scény jedna z největších duší moderních dějin Izraele. Odešel muž, jenž za sebou nechal dokončený životní cíl, muž který navrátil Izraeli jeho mateřštinu.

*Jim Gerrish a Olivia Wheatley-Stachorek
v časopise Dispsach from Jerusalem*

VIDĚLI BOHA

Už v dávné minulosti mali ľudia svoje predstavy o Bohu, čoho dôkazom sú mnohé podoby božstiev, ktoré sa nám dodnes zachovali.

Ako v časoch Pána Ježiša, keď mu povedal Filip - ukáž nám Otca a bude nám stačiť (J 14,8), tak i dnes tomu nie je inak. Človek by sa chcel o všetkom očami presvedčiť, veď koľkí i dnes povedia: „Neuverím, dokiaľ neuvidím.“ Človek teda hľadá dôkaz pre oči, ale čo na to hovori Biblia? Videl niekto Boha?

Skôr, ako sa bližšie pozrieme na túto otázku, narazíme na zdanlivý pro-

blém, ktorý nám však samo Písmo objasní. V 1. liste Jána 4,12 apoštol jasne píše, že Boha nikto nikdy nevidel, a predsa v Starom zákone máme viac prípadov, keď ľudia Boha videli.

Prvýkrát o tom čítame v 1M 12,7: Tu sa ukázal Hospodin Abramovi a povedal: Tvojmu potomstvu dám túto zem. A postavil tam oltár Hospodinovi, ktorý sa mu bol ukázal. Neskôr aj v 1M 17,1: Keď bolo Abramovi 99 rokov, ukázal sa mu Hospodin a povedal mu: Ja som všemohúci Boh, chod' predo mnou a buď dokonalý.

Ako mohol Abram vidieť Boha? Bola to len vidina, alebo skutočnosť? Pozrime sa preto, ako sa mu Boh ukázal po tretíkrát: Potom sa mu ukázal Hospodin v dúbave Mamreho, keď sedel pri dverách stanu za horúčosti dňa. A keď pozdvihol svoje oči, videl a hľa, traja muži stáli naproti nemu, bežal im v ústrety odo dverí stanu a poklonil sa k zemi. A povedal: Mój Pane, ak som našiel milosť v твоjich očiach, prosím, neobídi svojho služobníka (1M 18,1-3)! Ukázal sa mu Hospodin, ale pritom videl troch mužov. Zaujímavé ale je, že oslovil len jedného: Mój Pane! Muži najskôr vystupujú traja, neskôr hovorí však len jeden, ktorý je v 13. verši nazvaný Hospodin. Už z toho je zjavné, že Hospodin tam bol prítomný v telesnej podobe, bol jedným z tých troch mužov. V 14. verši, v rozhovore so Sárrou hovorí tento muž: Či je niečo nemožné Hospodinovi? A pritom Jeho samého nazýva Písmo Hospodin. Zvlášť zaujímavá je potom Jeho úvaha o Abrahámovi: Lebo ho poznám, že prikáže svojim synom a svojmu domu zachovať po jeho smrti cestu Hospodinovu, činiť spravodlivosť a súd, aby Hospodin uviedol na Abraháma to, čo o ňom hovoril (1M 18,19). Jasné potvrdenie toho, že Hospodin bol jeden z tých troch mužov, máme potom v 1M 18,22: A mužovia obrátiac sa odtiaľ, išli do Sodomy. Ale Abrahám stál ešte vždy pred Hospodinom. A keď sa pozrieme do 1M 19,1, zistíme, že večer do Sodomy prišli dvaja anjeli. To znamená, že jeden z nich tam ostal s Abrahámom a s ním potom Abrahám vyjednával o Sodome (1M 18,25-33). A Hospodin odišiel hneď, ako dohovori s Abrahámom (1M 18,33).

Ďalší, ktorému sa Boh ukázal, bol

Izák: A v tú noc sa mu ukázal Hospodin a povedal: Ja som Boh Abraháma tvojho otca... (1M 26,24).

Potom sa ukázal Jákobovi: A Boh sa zasa ukázal Jákobovi, keď išiel z Pádarama a požehnal ho (1M 35,9).

Kto je teda tento Boh, ktorý sa ukázal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi pod menom Všemohúci Boh (2M 6,3)? Kto je Ten, kto sa ukázal Mojžišovi a povedal mu: Chod', zhromaždí starších Izraela a povedz im: Hospodin, Boh našich otcov sa mi ukázal (2M 3,16)?

Ďalej sa ukázal Samuelovi (1S 3,10-21), Šalamúnovi (1Kr 3,5; 9,2) a mnohým ďalším mužom a ženám Starého zákona, o ktorých Písmo hovorí, že videli Boha.

Skôr, ako vyriešime tento zdanlivý problém, pozrime sa ešte na niektoré zaujímavé verše, ktoré nám predstavujú Boha z trocha neobvyklého pohľadu. Najprv v 1M 11,5-7 pri stavbe Babelskej veže: Vtedy zostúpil Hospodin, aby videl mesto a vežu, ktorú stavali synovia človeka. V 1M 18,21 povedal Hospodin o Sodome: Preto nech zostúpim a uvidím, či konali podľa jej kriku, ktorý prišiel ku mne a ak nie, tak sa to dozviem. Taktiež v 1M 35,13: Potom vystúpil Boh hore od neho (Jákoba) na mieste, na ktorom hovoril s ním. A niečo podobné je aj v 2M 34,5-6: A Hospodin zostúpil v oblaku, stál tam s ním (s Mojžišom) a zavolať menom: Hospodin. A Hospodin išiel popri ňom a volal: Hospodin, Hospodin, Boh milosrdný, ľútostivý, dlhozhovievajúci a veľký čo do milosti a pravdy.

Ako však môže Boh, o ktorom povedal Šalamún: Veď, hľa, nebesia a nebesia nebies Ťa neobsiahnu... (1Kr 8,27)

a ktorý hovorí skrze proroka Jeremiáša: Či azda ja nenaplňujem nebesia i zem? (Jr 23,24), niekam zostúpiť, aby sa niečo dozvedel, alebo niečo videl? Môže takýto Boh ísť povedľa Mojžiša a prevolávať svoje meno? Alebo ako to, že Boh, o ktorom je napísané: v ňom žijeme hýbeme sa, sme (Sk 17,28), chodil po zemi? Keď počuli kroky Hospodina Boha chodiaceho za podvečerného vánku po záhrade, skryl sa človek a jeho žena pred Hospodinom Bohom medzi stromami záhrady (1M 3,8).

Odpoveďou na všetky tieto otázky je Boží Syn - Pán Ježiš Kristus. V ňom sa totiž zjavil Boh, keď prišiel ako človek, aby spasil svet. Ale skrze Neho sa tiež ukazoval ešte predtým, ako prišiel na túto zem. On je ten, ktorý bol u Abraháma, je ten istý, ktorý chodil po raji v časoch Adama a Evy a ktorý zostúpil do Sodomy, aby videl či je to tak ako počul. To On zostúpil k stavbe Babylonskej veže. On je Hospodin - Všemohúci Boh, ktorý hoci prebýva v neprístupnom svetle a ktorého nikto z ľudí nevidel a ani vidieť nemôže, (1Tm 6,16), predsa sa ukázal mnohým ľuďom Starého zákona v osobe svojho Syna. A to je ten najväčší dôkaz Božej všemohúcnosti, že Boh, ktorý prebýva v neprístupnom svetle, môže byť zároveň viditeľný skrze svojho Syna a nakoniec ešte neviditeľne prebývať v nás ako Svätý Duch.

Toto však úplne vyvracia názory tých, ktorí hovoria, že Ježiš Kristus nie je pravý Boh, ale iba nejaký Bohu podobný tvor. Ak by bol taký, nemohol by sa ukázať pod menom Hospodin (1M 18,13-15), pretože by bol niekým úplne iným ako Všemohúci Boh. Ak by

sa však Boh v Starom zákone neukazoval skrze Syna, Biblia by si zjavne odporovala. Lebo je zrejmé, že viacerí muži aj ženy Starého zákona videli Boha, ktorého podľa tej istej knihy - Biblie nemôže nikto vidieť. Tí, ktorí nevidia v Synovi Boha, nemôžu tento problém nikdy vyriešiť. Príčina je jasná z výroku Biblie: Kto dobre robí je z Boha, kto zle robí nevidel Boha (3J 1,11), je v nich samých. Ako inak by sme mohli vidieť Boha, ak nie v Synovi? Veď On je jeho obrazom (Ko 1,15), odbleskom jeho slávy a výrazom jeho podstaty (Žd 1,3).

Na záver sa ešte pozrieme na to, ako videl Boha prorok Izaiáš: V roku, keď zomrel kráľ Uziáš, videl som Pána sedieť na vysokom a povznesenom tróne a podolok jeho rúcha naplňoval chrám (Iz 6,1). Apoštol Ján to spomína vo svojom evanjeliu a on dobre vedel, že Boha Otca nikto z ľudí nevidel. Preto spomína Izaiáša ako toho, ktorý uzrel jeho (Kristovu) slávu a hovoril o ňom (J 12,41). Že tým myslel Pána Ježiša Krista, potvrdzuje aj nasledujúci verš: Predsa však i z popredných mužov uverili v neho, ale ho nevyznali pre farizejov, aby ich nevytlúčili zo synagógy (J 12,42). Izaiáš je teda ďalší, kto videl Syna Božieho a videl Ho na tróne v sláve, podobne ako Štefan, ktorý uzrel slávu Božiu a Ježiša stáť po pravici Božej (Sk 7,55). Keďže Štefan nemohol vidieť Boha Otca, slová po pravici Božej nemožno chápať v tom zmysle, že by Pán Ježiš stál po Otcovej pravej strane, ale tak, že stál na Jeho úrovni, to znamená v Jeho sláve. Veď On je (ten) pravý Boh a večný život (1J 5,20).

Michal Kohút

Proč se lidé nezapojují do církve?

Otázka: Proč je stále více lidí, kteří uvěří v Boha, stanou se křesťany, ale nezapojí se do žádného sboru ani farnosti?

Dovolte, abych vám přečetl kousek dopisu, který mi poslala jedna posluchačka TWR před dvěma lety:

„Poslední lednový pátek roku 1980 jsem hledala hudbu v rádiu. Našla jsem nejen hudbu, ale i Boží slovo - rádia TWR Monako. Pravidelně jsem poslouchala a tak slyšela velmi jednoduché a jasné evangelium. „Hlas“ Otakara Vožeha se se mnou prostě nemazlil - buď uvěřím v zástupnou obět Pána Ježíše Krista a budu spasená, nebo neuvěřím a čeká mě peklo. Přestože jsem byla pokřtěná v evangelickém kostele po narození a do kostela jsem od roku 1970 začala chodit pravidelně, tuto zvěst jsem nikdy neslyšela. Víím, že zachycení uvedené stanice nebyla náhoda, ale Boží milost. Stále jsem se snažila pochopit, o co se v „té víře“ jedná. Je pravda, že za 10 let pravidelného cholení do kostela jsem to nepochopila. Ono to v těchto místech také nebylo ani možné. Tak jsem si začala dopisovat do TWR s bratrem Josefem Sečkou. Ten mi velice pomáhal řešit problémy, které po mém znovuzrození v kostele nastaly.

Toho času jsem „církvní bezdomovec“. Z evangelické církve jsem vystoupila v roce 1993. Při hledání jsem také měla možnost se setkat se sektou s charismatickým zaměřením. Přiznávám, že zde to byla pro mně velice těžká zkouška, ale vzala jsem nohy na

ramena a zmizela.

Milý bratře,“ píše posluchačka, „nevím, zda mi porozumíte, ale jakmile mi někdo řekne, že můžu

ztratit spasení a zároveň mě upozorní na to, co musím dělat, abych jej neztratila, nejsem schopna přistoupit na toto „učení“ a odejdu. Víím, že to není správné opouštět společná shromáždění, ale to neznamená, že nevěřím, že bych nemohla ještě najít společenství, kde společně pouze na Boží moc a jeho milost. Víím, že On ve mně dílo započal, On jej také dokončí. On mi totiž slíbil, že mě nikdy neopustí, ani se mě nezřekne. Je mi teprve krásných 50 roků, proto se může ještě i cokoli změnit. Je pravda i to, že jsem spíše samotářský typ člověka, proto nevyhledávám společnost lidí. Ve svém zaměstnání jsem stále mezi lidmi a pokud mám trochu volného času, věnuji ho manželovi a třem vnoučatům.“

Tolik dopis od posluchačky. Myslím, že tento dopis odhaluje mnohé o „církvním bezdomovectví“, jak to posluchačka nazvala. Jedna z jeho příčin je zmíněna na konci, ale myslím, že je velmi důležitá a u mnoha lidí hraje hlavní roli: je jí nechuť se sdružovat, jakási touha realizovat si svůj vztah s Bohem sám. Je mnoho lidí, kteří mají nechuť k jakýmkoli organizacím. A církve mnohdy organizace připomínají či jimi dokonce jsou. Anebo si to tito lidé myslí. Nechtějí být někde členy, vždyť s povinným členstvím v SSM, SČSP, ROH či dokonce KSČ máme mnozí neblahé zkušenosti.

Dovolil bych si malý komentář: chápu nechuť kamskoliv patřit. Na druhou stranu je církev, tedy místní sbor či farnost,

místem, kde mohu jako křesťan růst. Učím se milovat i takové lidi, na kterých z mého pohledu nic k milování není. V církvi mohu sloužit dary, které mi Duch svatý dal. Církev mě do jisté míry může poskytnout duchovní potravu, ale i ochranu před různými bludy. A pro mě osobně byla církev vždy místem, odkud mi přicházeli lidé pomoci v situacích, kdy jsem pomoc potřeboval. Z toho důvodu by asi člověk měl překousnout nechutněkam patřit a nějaké to společenství křesťanů si vyhledat.

Posluchačka však uvedla i závažnější důvody svého „církvního bezdomovectví“, než jen nechutně být organizována. Na prvním místě to bylo poznání, že v církvi, kam chodila, se nehlásalo evangelium. To je velký problém. V kostelích se káže kdeco: nejčastěji morálka, humanismus, kritizuje se bezbožná společnost, mluví se o svatých či se probírají vnitrocírkvní problémy. Že ale křesťanem je pouze ten, kdo se obrátí ke Kristu, který za naše hříchy zemřel a vstal z mrtvých, ten, kdo jej jako svého osobního Spasitele přijal, že je nezbytné se znovu narodit, jinak člověk skončí v pekle, to se opravdu káže málokde. Proto se také stává, že do kostelů chodí řada lidí, kteří vůbec křesťany nejsou. Krista neznají, pouze se pasivně či aktivně účastní mše či liturgie. Tito lidé leccos vědí, ale jistotu naděje věčného života nemají. Tito lidé s velkou nelibostí sledují, když jim druhý začne říkat, že se obrátil, že má věčný život a že i oni se musí obrátit, jinak půjdou do zahynutí. Nemohou to považovat za nic jiného než za obrovskou duchovní pýchu. Že tak vzniká napětí a dusno, to není třeba ani zdůrazňovat.

Další důvod, proč se lidé nezačlení do žádné církve po svém obrácení, je církevní praxe mnoha společenství. Je to především sektářství, tedy přístup k ostatním křesťanským společenstvím jako k méněcenným a bloudícím. Sektářské tendence mají mnoho podob: je to výlučnost, absolutní autorita duchovního vůdce, kazatele či skupiny starších, kteří si osobují právo zasahovat „ovečkám“ do soukromí, snaha ovládat myšlení lidí, uzavřený a neměnný systém učení, závazné způsoby chování, oblékání a mluvení, nesouhlas se samostatným myšlením „oveček“, snaha izolovat je od zdrojů informací, od ostatních církví i od křesťanských časopisů a literatury, která nepochází z vlastní denominace a není tudíž pravověrná a ověřená. Při kritickém pohledu na církev v České republice se nemohu ubránit dojmu, že sektářství ovlivnilo takřka všechny. To úzkostlivé bránění vlastní výlučnosti, neochota se otevřít, až úzkost o ovečky, jakoby se jednalo o něčí majetek, ono neustálé myšlení v kategoriích „naše“ církve a „jejich“ církve, to jsou masově rozšířené jevy. I mezidenominální aktivity mají mnohdy sektářský charakter. Buď jsou charismatické a potom se vše necharismatické převládá, nebo jsou necharismatické a pak se převládá vše charismatické. Za charismatické lze dosadit slova „katolické“, „adventistické“, „baptistické“ či „evangelické“. Pokud se někde povede vytvořit skutečně křesťanskou aktivitu bez rozdílu církevní příslušnosti, mnohdy je tato aktivita kritizována jako bludná (protože se na ní podílí i ti a ti) či dokonce jsou před ní „ovečky“ varovány. Nevěřící lidé vnímají toto sektářství a zneužívají je

jako výmluvu pro to, že ignorují Boha.

Dalším důvodem, proč lidé ani po svém obrácení často nevstoupí do žádného společenství křesťanů, je nesmyslné učení. Velkou bolestí českých církví je (žel dosud tak rozšířený) amaterismus a neobornost těch, kteří káží. Naštěstí je stále více vzdělaných kazatelů a kněží, ovšem velmi často se setkáváme při kázání s pouhým převyprávěním biblického příběhu a s moralistním poučováním typu: jako křesťané bychom měli být bdělí, měli bychom se milovat, modlit se, číst Bibli a zvěstovat evangelium. Povrchnost někomu možná vyhovuje, mnoho lidí však neupoutá. V kostelích a modlitebnách se Bible studuje jen zřídka. Jen zřídka se čtou prorocké knihy, jen málokde se vykládá Písmo podle všech zásad hermeneutiky. A to ani nemluvíme o bludech, které se posluchači leckde dozví.

Nemohu se nezmínit o další příčině, proč lidé nechťejí do církve: je to stálý důraz na výkon. Musíme evangelizovat, musíme sloužit, musíme pracovat s dětmi. A tak jsou lidé naháněni každý den do církve, kde se podílejí na mnoha evangelizačních akcích (většinou neúspěšných, i když se to nikdy pořádně nepřízná), takže už vůbec nestíhají normální život a vztahy. Když se však těchto akcí neúčastní, je takový člověk považován za křesťana, který má „duchovní krizi“. Kdo tento tlak nevydrží, odejde. Navíc lidé dnes chtějí víc anonymity, nechťejí být stále v nějakém dění, toho mají dost v zaměstnání. Rádi by v církvi načerpali, ale jsou i zde nuceni dávat. Proto často unikají do kostelů, kde nikdo po nikom nic nechce a kde se nabízí pouze nezbytný „náboženský servis“.

Anebo nechodí nikam.

Církev se štěpí a atomizuje. Lidé nejsou schopni se dohodnout, nejsou ochotni vyjít si vzájemně vstříc, a tak se další a další oddělují, protože to chtějí dělat jinak, protože něco nemohou snést, protože ...

Když pak uvěří člověk, který církevní prostředí nezná, není schopen se v této džungli vyznat, a tak raději nechodí nikam. Upřímně řečeno, myslím si, že než se trápit v nějaké sektě, je lépe nechodit nikam. I když já bych hledal tak dlouho, až bych nějaké společenství našel, i kdybych do něj měl dojíždět padesát kilometrů. Musím se přiznat, že se o „církvní bezdomovce“ nebojím. Pokud Pánu patří, on si je udrží. Fakt je, že jejich bezdomovectví vypovídá možná leccos i o nich, o jejich nesnášenlivosti, netrpělivosti, nelásce, neochotě se podřídit komukoli, pýše a nevim ještě o čem. A možná bych měl zmínit ještě cestovatele po sborech. Jsou to lidé, kteří nejsou schopni vzít na sebe jakýkoli úkol, ale parazitují na všech.

Co mě však upřímně zarmocňuje, je neschopnost církvi k sebereflexi. Takřka neslyším o tom, že by se v nějakém společenství sešli odpovědní služebníci a přemýšleli nad tím, proč jejich sbor tak málo atraktivní, proč nepřicházejí noví lidé, či dokonce proč někteří odešli. Že by odhalili některé z uvedených nešvarů a dali věc do pořádku. Spíš slyším ujišťování, jak je to v našem sboru vlastně dobré, a to, že odešlo několik lidí, to byl jejich problém, že se neuměli přizpůsobit, podřídit řádu, autoritě atd. atd. Ale možná se mýlím - a to bych byl rád.

Petr Vadiura

KRÍŽ, KRÍŽE A KRÍŽIKY

Pánovi Ježišovi Kristovi je v Biblii napísané: „... nesúc svoj kríž vyšiel von.“ (J 19,17) V prvom rade ide o Kristov kríž. Rozhodne sa nedá ľudským umom pochopiť jeho absolútny význam, zmysel a ani všetky súvislosti. Stačí, ak si človek uvedomí: „Na tom starom hrubom drevenom kríži zomrel za mňa Boží Syn. Ja nemôžem inak, ako klesnúť pred ním na kolená a zvolať - Pane Ježišu Kriste, som hriešnik a previniel. Na ten kríž som patril ja, Ty si si zvolil moje miesto, aby si uspokojil svojho nebeského Otca. Ďakujem Ti za Tvoj kríž z celého srdca...!“ Keď pod Kristovým krížom takto významne svoje previnenia, len potom nám farcha hriechov spadne zo srdca a pomaly - pomaličky začneme chápať aj niečo viac z významov Kristovho kríža. Napríklad sa začneme podľa príkladu apoštola Pavla Kristovým krížom v dobrom zmysle slova chváliť (Ga 6,14). Slovo kríža nám už nebude pripadať ako nerozumné, či dokonca bláznivé, ale stane sa nám Božou mocou (1K 1,18). Jedným z najvzácnejších významov Kristovho kríža je však, že Boh urobil pokoj skrze krv Jeho kríža (Ko 1,20). Máme možnosť mať pokoj, zmierenie s Bohom i jedni s druhými pre Kristov kríž. Môžeme si túto vzácnu skutočnosť uvedomovať každý deň, môžeme vôkol seba šíriť Boží pokoj a naplňať tak odkaz kríža. Nuž, ako hovorí básnik:

*Preto predrahy je mi ten kríž,
kým len života trvá mi čas.
Bude žiarit mi Ježišov kríž,
až ho zamení koruny jas.*

Pokiaľ ide o nás, ak sme sa rozhodli

nasledovať Krista, platia nám Jeho slová - nech vezme svoj kríž a ide za mnou (Mt 16,24). Nedávno mi kolegyňa v súvislosti s naším krížom povedala: „Zdá sa mi nelogické také porekadlo, že - koľko Pán Boh miluje, toho krížom navštevuje. Odpovedal som, že to sú určité paradoxy kresťanstva, ale bez nich to naozaj nejde. Každý z nás má svoj vlastný kríž, svoje problémy a ťažkosti, svoje choroby a žiata. Ak je to spojené s nasledovaním Pána Ježiša Krista, zároveň je to spojené aj s blahoslavenstvom. Veď „bez kríža však nemožné je získať korunu“. Môj vlastný kríž nesený pre Krista má v sebe skrytú veľkú poctu a slávu. Každý nositeľ takého kríža bude raz v nebesiach výrazne odmenený. Ak si toto uvedomíme každé ráno alebo každý večer trebárs pred bolestivou a strastiplnou bezsenou nocou, bude nám určite pri srdci teplejšie a ľahšie. Veď náš Pán niesol oveľa ťažší kríž namiesto nás.

Azda po celom svete je zvykom nosiť na krku alebo aj niekde inde na tele krížik zo zlata, zo striebra, z dreva a zo všetkého možného. Vraj je to na znak úcty ku Kristovmu krížiu. Lenže mnohí nositelia takýchto krížikov nemajú s Kristom duchovne nič spoločné. Sú to formálni kresťania alebo dokonca ateisti bez osobného vzťahu k Pánovi Ježišovi. Niektorí ho dostali napríklad ako matkin dar. Niektorým sa krížik proste páči, a tak ho nosia. Alebo je to jednoducho móda a keď to nosia iní, môžem to nosiť i ja. Takéto krížiky naozaj nič neprinesú. Nemajú žiadnu magickú ochrannú moc. Darom si ich zavesíme na predné zrkadielko v aute, vôbec to nemusí zabrániť havárii. Bolo by rozhodne lepšie, keby sme sa radšej pred jazdou úprimne pomodlili k Ukrižovanému a utiekli sa

k Jeho krížiu. Aby ste si však nemysleli, že mám neprekonateľné výhrady oproti zlatým krížikom. Kto to považuje za dobré, nech ich nosí. Iba chcem upozorniť, že v podstate nič nevyriešia, ak naše srdce nie je spojené s Kristovým krížom a nevieme, čo je to ťažba nášho kríža v nasledovaní Pána Ježiša Krista.

Saul Tarzenský

Tento muž pred kráľom Agrippom medziiným o sebe povedal: Od mladosti... som žil ako farizeus. Myslel som si, že musím urobiť menu Ježiša Nazarejského mnoho na priekor, čo som aj urobil v Jeruzaleme a mnoho zo svätých som ja pozatváral dostanúc splnomocnenie od najvyšších kňazov, a keď ich zabíjali, dával som proti nim hlas a po všetkých synagógach som ich často trestal a nútil som rúhať sa a náramne zúriac proti nim prenasledoval som až i do vonkajších miest cudzích. (Sk 26,4.9-11)

On sa neobmedzoval len na synagogy, ale vnikajúc do domov vláčil mužov i ženy a dával ich do žalára (Sk 8,3). Bol som rúhač a prenasledovateľ a trýzniteľ, píše Timoteovi.

Veriaci zo Židov mali ťažký údel, keď sa dostali do rúk tohto novodobého „Hámána Agagského“. V prvých dňoch po obrátení sa títo veriaci dokázali ako víťazi, lebo je napísané: Spomínajte si na predošlé dni, v ktorých, súc osvietení, strpeli ste mnohý boj utrpení, keď ste za jedno pohaneniami a súženiami bývali divadlom a za druhé účastníkmi tých, ktorí boli tiež tak zmietaní... rozchvátanie svojho majetku ste prijali s radosťou vediac, že máte v sebe lepšie imanie a trvalé. (Žd 10,32-36)

Ale po čase sa ruky mnohých opustili

Kresťanský básnik Svetoslav Veigl v básni Tajomstvo kríža píše:

*Ježiš bez najmenšej viny
ťažký kríž nesie až na Kalváriu.*

Ty chcel by si byť iný?

*Bez kríža ťaže stvoríť žitia harmóniu?
Ján Kučera*

a kolená zomdleli, a tak ich bolo treba posilniť a vzpriamiť (Žd 12,12-13). Dobre vedeli, čo je napísané u proroka Zachariáša (2,8): Kto sa vás dotýka, dotýka sa zrenice jeho oka. Toto bola tá celá zhovievavosť Pána Ježiša Krista (1Tm 1,16), pre ktorú nezasiahol proti Saulovi súdom, ale milosrdenstvom. Saul musel byť ukrižovaný, ale spolu s Kristom, a tak prestal žiť on a začal v ňom žiť Kristus. Stalo sa to na ceste do Damašku, kde ho oslovil Pán: Saule, Saule, prečo ma prenasleduješ? Ako by mu tým chcel pripomenúť, že sa dotýka zrenice oka Pánovho, keď hubil Jeho Cirkev (Ga 1,22-24).

Keď začal v ňom žiť Kristus, potom sa aj k Cirkvi správal láskavo, sfa by kojaca matka nežne k sebe vinula svoje vlastné deti (1Te 2,7). Potom bol aj on hotový zniesť to, čo urobil zle Cirkvi. Na svojej poslednej ceste do Jeruzalema pred spolumatrim vyznal: Lebo veď ja som hotový nie len sa dať poviazať, ale i zomrieť v Jeruzaleme za meno Pána Ježiša (Sk 21,10-14).

Aj my máme za sebou minulosť, v ktorej sme páchali hriechy. Pili sme nepravosť ako vodu. Ani jeden z nás nebol spravodlivý pred Bohom. Ale On nás znášal, nezasiahol súdom, ale veľkým milosrdenstvom, lebo sme to zlé robili v nevedomosti a v nevere (1Tm 1,13).

Prišiel deň v našom živote, keď sme

Pána Ježíša podobne ako Saul s celou vážnosťou oslovili: Čo chceš, Pane, aby som činil? (Sk 9,6) Odpoveď je: Čiňte pokánie a verte v evanjelium! (Mk 1,15) Aj nám bolo dosť predošlého času páchať ľúbošť pohanov, keď sme chodili v nestudatostiach, v zlých žiadostiach, v zbytočnom pití vína, v hodovaníach, v pijatykách a vo všelijakom ohyzdnom modlárstve. A keď už s nimi nebeháte, aby ste tak prostopašili ako oni, dívajú sa tomu a rúhajú sa (1P 4,3-4).

V nás žije už Kristus, ale neveriaci i veriaci nás skúšajú, či je to ozaj pravda, ako to bolo u apoštola Pavla (2K 13,3). Neveriaci to robia často s malými vecami

(vydá nám človek o pár korún viac a sleduje, či si ich ponecháme; niekto nám naleje za pohárik alkoholu alebo otvorí tabatierku s cigaretami a núka nás zapáliť si alebo vypiť naliaty alkohol) a tu sa má ukázať, či žije v nás Kristus. Veriaci zase sledujú naše modlitby alebo službu Slova v zhromaždení a robia si úsudok, či to bolo z Ducha alebo len z tela.

Aj nám treba pripomenúť, čo písal apoštol Pavol do Korintu: Ostatne, bratia, radujte sa, majte sa dobre, ZDOKONALUJTE SA, potešujte sa, buďte jednej a tej istej mysle, majte pokoj. A Boh lásky a pokoja bude s vami. (2K 13,11)

Pavel Urban (+1998)

VZPOMÍNKA NA BRATRA KARLA KOŘÍNKU

Zpráva o tom, že náš milý bratr Karel Kořínek už není mezi námi, přišla jako blesk z čistého nebe. Odešel náhle a zcela nečekaně. Odešel za spoluvykoupenými - a ani on, ani my jsme netušili, že jde k tomu nesčíslnému zástupu vykoupených a svému Pánu.

Narodil se 2. května 1920 ve Šternberku na Moravě, kde chodil do školy. Ve dvou letech ztratil otce. Později se přestěhovali do Čech, do Brandýsa n/L, kde pak chodil do gymnázia. Později vystudoval učitelský ústav ve Svatém Janu pod Skalou (poblíž hradu Karlštejna). Po dvouleté známosti se oženil v roce 1944



s dcerou bratra Bartoňka Květou (o bratru Bartoňkovi si můžete přečíst v knize Cestou pravdy a lásky, str. 207). Bratr M. Bartoněk byl také jeho duchovním otcem. Bratr Kořínek působil na škole v Brandýse n/L a jednu dobu vyučoval v důsledku nedostatku učitelských míst jako laický katecheta. V roce 1947 se odstěhoval do Prahy, kde vyučoval v Ústavě pro obtížně vychovatelnou mládež na Hradčanech, kde spojoval své teoretické studium s rozsáhlou mimoškolní činností v Ústavu pro další vzdělávání učitelstva, jehož byl spoluzakladatelem. V roce 1956 byl přeložen na zvláštní školu ve Strašnicích, odkud jezdil často na požádání do různých míst v republice přednášet na školách. Protože se netajil svou vírou v Pána Ježíše Krista, byly mu přednášky postupně zcela zakázány a v roce 1956 s ním byl rozváznán pracovní poměr s odůvodněním: „Je neslučitelné s posláním učitele dnešní socialistické školy, která má hlásat základy materialistického

světového názoru, aby sám byl hluboce nábožensky založen...“

Od roku 1958 do roku 1968 byl zaměstnán v podniku Sběrné suroviny jako svářeč kostí. Jeho pracovní doba začínala velmi skoro ráno, ve 3 hodiny, kdy ještě dávno všichni spali. Samozřejmě se pak dostal také dříve domů. Bratr Kořínek dokázal čas v denní dobu intenzivně využít pro práci ve sborech, hlavně s mládeží.

Od 1.12.1968 do 30.6.1974 působil ve Výzkumném ústavu pedagogickém jako samostatný odborný pracovník oddělení „Speciální pedagogika“. V roce 1970 ho bratři pověřili funkcí 2. zástupce „Křesťanských sborů“ pro styk s tehdejšími úřady. V roce 1974 odešel z VÚP z téhož důvodu jako v roce 1958 ze školy. Téhož roku byl bratřimi přijat jako zaměstnanec Křesťanských sborů (jako 1. zástupce), kde setrval do roku 1980, kdy po mozkové mrtvici odešel do důchodu. Na sklonku svého života žil převážně se svou manželkou v Kutné Hoře a navštěvoval shromáždění v blízkém Kolíně.

Život manželů Kořínkových byl cele vyplněn službou jiným, a to více než často na úkor vlastní rodiny, vlastního pohodlí a často i na úkor toho, aby sami měli co jíst. Jejich dveře byly vždy otevřeny hostům, mnohdy naprosto nedisciplinovaným a neohlášeným a to doslova v „každou denní i noční hodinu“. Praha byla a zůstává centrem cestovního ruchu. Kořínkovi žili velice skromně - zejména dokud žili na Žižkově v činžovním domě. Kuchyni měli v koupelně. A často se u nich spávalo všude, kde se dalo. Nutno podotknout, že díky jazykovým znalostem br. Kořínkova mnoho cizinců, kteří se nějak podíleli na tajné misijní čin-

nosti, se zastavovalo právě u nich. Mnohdy za dramatických okolností nastavovali svou holou existenci a zcela samozřejmě je přijímali.

Zřejmě největší rozsah práce bratra Kořínkova byla práce s věřící mládeží. Miloval mladé lidi a velice mu záleželo na tom, aby poznali Pána Ježíše a aby z nich vyrůstaly zdravě se vyvíjející Boží děti. Spoustu času věnoval pobytům s nimi - a to za nelehkých dob režimu, který víře v Pána Ježíše Krista rozhodně nepřál. Je to div Boží milosti - že i v době, kdy práce s mladými věřícími lidmi byla nedovolená, se mohlo sejít tolik mladých lidí, a to nejen dětí věřících rodičů, ale i z nekřesťanského prostředí a že z nich i v tomto ateistickém prostředí mohlo tolik uvěřit a zůstat Pánu věrnými. Bratr Kořínek byl nesmírně nápaditý, dovedl je svým vyprávěním o Pánu Ježíši zaujmout. Uměl si jednotlivce vzít stranou a v tichém rozhovoru s nimi probrat jejich problémy, a přitom ještě najít čas a složit častušku, která se pak při táborovém ohni zpívala a kterou si tehdejší mládežníci ještě i po třicetipěti letech pečlivě schovávají. A přitom bylo zcela samozřejmě, že posloužil slovem ve sboru, který byl nejbližší pobytu. Kdo si jen vzpomene na všechny ty akce, které s mladými lidmi během svého života pořádal! Byly veselé („Zvěřinec“) i vážné (Po stopách J. A. Komenského). Vždy byly pro účastníky posilou a povzbuzením na cestě víry.

Vzpomínáme-li na bratra Kořínkova, nemůžeme opomenout také jeho služby, ať už to bylo na konferencích či na různých měsíčních či jiných shromážděních. Byly vždy živé - nebylo to jen suché zvěstování biblických pravd, ale vždy s živým

obrazem či podobenstvím a nikdy nebyly bez osobní výzvy k posluchačům s apelem na to, čo s tím uděláme ve svém životě. Dovedl zaujmout svým projevem - ale ten byl provázen hlubokým obsahem.

V dobách, kdy Pán Bůh otevřel dveře možností v našem státě, bratr Kořínek nikdy neváhal využít svého obdarování k tomu, aby na veřejnosti přednášel na nejruznější témata s jediným cílem - zvěstovat přítom lidem Krista. A činil tak i v době, kdy mu bylo zcela jasné, že jako pracovník VÚP ohrožuje nejen svou kariéru, ale i svou existenci vůbec. Že mu může opět hrozit „návrát ke sbírání kostí“.

Je ještě jedna věc na kterou nemůžeme zapomenout v souvislosti s tímto časopisem. Byl to právě bratr Kořínek, kdo prosadil jeho vydávání. Nebylo to snadné - překážkou nebyla jen ateistická propaganda, která o takový časopis nestála, ale bohužel i nepochopení ze strany některých bratří. Povolení vydávat tento časopis bylo vydáno doslova za několik vteřin dvanáct. Víme, dnes tento časopis mnoho lidí nečte, je spousta jiných, atraktivnějších, ale čím byl v těžkých dobách, to ví ti, kdo se vždycky na něho těšili, ať už to bylo doma nebo i v zahraničí. Mnoha lidem posloužil a i dnes jsou lidé, kteří jsou jím povzbuzeni. Bratr Kořínek byl dlouholetým šéfredaktorem a autorem mnoha článků v něm. Byly označeny zkratkou -kk, protože v tehdejší době bylo nemoudré uvádět jména autorů, aby nebyli vystavováni zbytečné perzekuci.

Bratr Kořínek byl člověk jako my - se všemi omezeními a s lidskými chybami, které jsme mu někdy v myslí nebo někdy

i nahlas vyčítali. Byl to však člověk se širokým srdcem a s úžasným nasazením pro svého Pána. Kéž by Pán vzbudil další podobné věrné služebníky.

*Jeho práce dokončena,
nastal blahý mír a klid.
Pán zavolal podle jména
a hotov je sluha jít.
Jeho kredo láska byla,
pokoj, radost jeho žit,
v Bohu vzácná jeho síla
i cíl jeho smělých cest.*

Za redakci zprac. Tomáš Pala

Odešel a zanechal nám Dr. Karel Kořínek (1920 - 2000)

*Odešel Boží muž náhle, nečekaně,
jenž bratry, sestry, bližní měl tak rád:
za mnohé zvedal modlitební dlaně,
pro mnohé v oběť chtěl svou duši dát.
Pro mnohé žil zde z lásky oddané,
kterou miloval Ježíše - Pána:
tvóce její v duších zůstane
k odměně v záři věčného rána.
Odešel učedník Mistra - Pána z nebe,
který se pilně učil od Něho
pro dobro druhých jak třeba zapřít sebe,
dát Bohu, lidem sebe celého.
Jak být víc tímým, srdcem pokorným,
učil se denně v škole Boží,
oddávna že byl zářem pozorným,
poznání pravé v sobě množil.
Odešel služebník, v kterém děla touha
dát Bohu v službu plnost žiti síl,
ta květa v něm, rostla celá léta dlouhá,
o naplnění její zápasil.
Tak následoval v službě svého Mistra
z lásky, jež k Němu v srdci hořela,
jí pláť vůle, cit i mysl bystrá,
až strávil se v ní život docela.*

*Zanechal nám návždy svědok odkaz jasný:
pre druhých žít jak vzácně, blahé je
nemožné je cenu vyrieši v krákej básni
života viery, lásky, nádeje.
K živému Bohu boli uprené,
čo k nám sa sklonil z lásky v Kristu:
On prímiesol nám Pravdy učenie,
na kríži dobyl spásu istú.
Zanechal učiteľ žiakom dobré slová,
aby nás viedli bližšie k Pánovi:
spomínajme na ne vdáčne. Často znova
to život nášho ducha obnovi.
Tak veľmi chcel nám Lásku priblížiť,
ktorej niet rovnjej nikde na zemi -
Syn Boží zjavil nám ju na kríži,
do duší ľudských odtiaľ pramení.
Zanechal nám vodca krásny príklad žitia,
obeti lásky, ducha odvahu -
jeho ťažnuta moc duše naše cíti,
zostane pre ne vzácný, predrahy.
Skončil púť zemskú do nebeských krás,
tákmér dostiahla rokov osemdesiat.
K Bohu znie zo srdc našich vdaky hlas
za život, ktorý chválou Jeho plesal.*

*Ján Hudec
Nitra, březen - marec 2000*

ZPRÁVY ZE SBORŮ

OTVORENIE DOMOVA DŮCHODCOV VO ZVOLENE

Deň 29. apríl 2000 bol vo Zvolene dňom radosti a vdakyvzdania Pánu Bohu pri príležitosti slávnostného otvorenia domova dôchodcov **ÉLIM**. Zišli sa tam bratia a sestry takmer z celého Slovenska, ale aj z cudzích štátov, ktorí sa prácou, modlitbami, finančnými prostriedkami a darmi podieľali na výstavbe. Božím slovom poslúžili bratia M. Neklapil, B. Grunbaum (Anglicko)

a dvaja bratia z Holandska. Spomienkami na výstavbu i povzbudzujúcimi slovami prispeli ďalší bratia.

V službe Božím slovom bola vyzdvihnutá Božia výzva vyslovená skrze proroka Haggea: Stavajte dom! Na to ľud poslúchol, a Hospodin zaslúbil: Naplním tento dom slávou. Už dva z týchto bodov sa splnili. Máme nádej, že Pán splní aj tretiu vec a oslávi sa v tomto domove.

V Biblii je zmienka o siedmich rôznych Božích chrámoch spojených so zomou. Účelom každého z nich bolo vytvoriť podmienky na zvelebovanie Boha a prinášanie obetí. Aj tento domov je v tomto zmysle Božím domom - chrámom, miestom hojných a Bohu príjemných obetí zo strany obyvateľov i personálu a miestom oslavovania Boha. Kiež by vôňa obetovanej drahej masti na Pánovu počesť naplnila celý dom. A kiež by domov bol pre jeho obyvateľov predsieňou neba.

Na výstavbe sa od r. 1993 pravidelne podieľali veriaci z Holandska prostredníctvom vlastnej nadácie **FILADELFIA**. Táto nadácia je založená na podporu misie a vydrzuje misionárov najmä v Suriname (bývalá kolónia Holandská Guayana v Južnej Amerike) a v Tanzánii (Afrika). Svojou pomocou sledujú i na Slovensku misijný účel. Bratia z Holandska vyjadrili potešenie nad ukončením tohto vzácného diela a pripomenuli Božiu starostlivosť a láskavú pomoc Jeho mocných rúk.

Po príhovore niektorých ďalších účastníkov a podporovateľov stavby sme sa od organizátorov diela dozvedeli nasledovné skutočnosti:

* r. 1990 - rozhodnutie o uskutočnení stavby a príprava plánov

- * r. 1993 - začiatok stavebných prác
- * r. 2000 - ukončenie stavby a otvorenie domova
- * výška nákladov na materiál - takmer 5,5 mil. Sk
- * počet odpracovaných brigádnických hodín - vyše 43 tisíc

Skúste si prerátať len hodnotu brigádnických hodín a prídete k miliónovým hodnotám. Pritom v priebehu celej stavby bola viditeľná bohatá Božia pomoc.

Prichodí nám ďakovať Pánu Bohu za

- * Božiu lásku vyliatu v srdciach veriacich ľudí, prejavujúcu sa vo finančných príspevkoch, daroch, brigádnickej pomoci a modlitebnej podpory stavby;
- * spoluúčasť veriacich z Holandska, Nemecka, Anglicka a iných krajín vo forme finančných i vecných darov a za modlitebnú podporu
- * kresťanský zbor vo Zvolene, bratov aj sestry, na ktorých najviac doliehala ťarcha ťarcha stavby; za brata Vladimíra Azora - koordinátora prác a jeho rodinu, ktorý bude aj naďalej riadiť chod penziónu;
- * za to, že u mnohých dodávateľských organizácií a ich vedúcich pracovníkov vzbudil Pán Boh sponzorský prístup v stanovovaní cien dodávok
- * za ochranu pracovníkov na stavbe.

Ukončením stavby domova dôchodcov bol vlastne vytvorený iba nástroj, s ktorým teraz treba pracovať. Práca je teda opäť na samom začiatku.

Bude treba mnoho modlitieb za

- * obyvateľov, aby sa dokázali vysporiadať s novým spôsobom života a novým domácim poriadkom svojho domova

- * personál, aby im Pán dal múdrosť a trpezlivosť v náročnej obetavej službe lásky obyvateľom;
- * dobré spolunažívanie zvolenského zboru a domova dôchodcov, pretože zbor bude trvale najbližším partnerom domova v jeho radoostiach i starostiach;
- * za domov, aby ako Boží dom bol miestom pravého uctievania Boha (Jk 1,27), chrámom na prinášanie obetí a oslavu Božieho mena a tým aj vhodnou predsieňou na vstup do večného nebeského domova.

Domov dôchodcov vo Zvolene má byť teda miestom služby kňazov kňazom. Nevidí niekto z čitateľov možnosť uplatnenia sa práve v ňom - prv ešte, než sa stane dôchodcom?

-redakcia-

Orlová:

„Neboť žít, to je pro mne Kristus a umřít - to je zisk“ (Fp 1,21). Pán života i smrti povolal dne 18. dubna 1999 ve věku 86 let našeho milého bratra **Aloise HANÁKA**. Byl to věrný služebník ve shromáždění v Orlové. Přijal Pána Ježíše jako svého osobního Spasitele brzy v mládí. Vyrůstal v chudých poměrech. Za prací dojížděl na různá místa Čech i Slovenska a tam všude vyhledával sbory vykoupěných, aby sloužil. Nakonec jsme ho znali jako milujícího a obětavého dědečka. I jeho zahrada nesla dobré sladké plody pro nás spoluvykoupěné, bratr se vždy s námi rád rozděil. Kdo jste jej znali, vzpomeňte s námi. Poslední rozloučení se konalo 23. 4. 1999 v úzkém rodinném kruhu.

Dne 21. dubna 1999 jsme se rozloučili na hřbitově v Rychvaldě se sestrou **Anežkou OŽANOVOU**, rozenou Stoškovou. Pán si ji povolal do svých věčných příbytků v 85 letech. Její život byl poznamenán velkou chudobou na okraji bídy, způsobené nucenou kolektivizací. Přes vše, co ji obkličovalo, nezahorřkla, ale byla vždycky „ženou statečnou“, která dobře „posloužila vůli Boží svému pokolení“.

Ve věku 86 let byla ukončena také životní pouť naší milé sestry **Olgý KRISTYANOVÉ**. Pán si ji povolal do nových příbytků 28. prosince 1999.

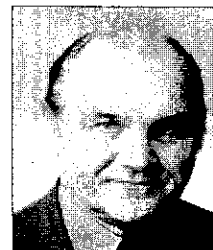
A tak se chceme i při rozloučení s našimi spoluvykoupěnými potěšovat slovy Písma: „Potom my, ... budeme spolu s nimi v oblacích uchvácení do vzduchu vstříč Pánu; a tak budeme navždycky s Pánem.“

Pavel Trzyniecki

Vojdi do radosti svojho Pána

Tak zaznel povel nášmu bratovi **Jaromírovi HIERWEGOVI** z Rače dňa 5. 3. 2000 po duchovne bohatom, práci, vernosťou a láskou naplnenom a v poslednom čase i chorobou skúšanom živote.

Narodil sa v Rači pred 72 rokmi v rodine pekára a tiež sa za pekára vyučil. Jeho život však nebol spojený s výrobou pozemského chleba, ale zato ten nebeský krojil, ako sa patrí a poskytoval ho svojim spoluveriacim bratom a sestram v Pánovi. Sám prijal Pána Ježíša a na-



dobudol vierou v Neho istotu spasenia ešte ako mladý človek.

Do jeho hlbavej mysle vyoral hlbokú brázdou pobyt v domácnosti brata Dr. Zemana v Brne, kde býval ako študent v čase svojho vysokoškolského štúdia, a tam získal dobrý základ pre svoje vzdelanie v Božom slove i pre praktický život. Už v tom čase vynikal pri štúdiu húževnatosťou. Tam sa zoznámil i so svojou nastávajúcou manželkou Henrietou Záleskou. Popri Dr. Zemanovi bol brat Záleský, ktorého rady a slová rád a pozorne počúval, druhou osobnosťou, čo ovplyvnila jeho duchovný rast. Po ukončení štúdia sa rozhodol bývať v rodnej Rači, kde sa stal starším bratom - stípom domáceho zboru. Jeho biblické úvahy mali mimoriadnu hĺbku, boli podopreté vlastným pokojným a rozumným životom a skúsenosťami, takže mali pre poslucháčov výraznú hodnotu.

Spoluobčania svojou bohatou účasťou na pohrebe vyjadrili skutočnosť, že si ho vážili pre jeho ochotu pomáhať, pre múdrosť a rozvážne správanie. Mnohým z nich bol dobrým radcom okrem iného aj pri pestovaní ovocných stromkov, v čom sa veľmi dobre vyznal. V mieste bydliska sa podieľal i na verejnoprospešnej práci. Pritom bol vždy verným nasledovníkom a svedkom Pána Ježíša.

Na pohrebnom zhromaždení poslúžili Božím potešujúcim slovom bratia M. Neklapil a P. Zeman, peknou bodkou rozlúčkového obradu bola spomienka vnuka O. Vyhnánka. Chceme si spolu s pozostalou starostlivou manželkou, deťmi a vnukmi ako i bratmi a sestrami v Pánovi uvedomiť skutočnosť: my sme stratili, ale on získal.

-redakcia-

Haviřov

Haviřovský sbor a lidé z okolí se přišli 12.5.2000 rozloučit s nejstarším bratrem sboru **Františkem KUBIENOU**, kterého Pán povolal ve věku nedožitých 91 let.



Povolal tak jednu ze stálic z našeho středu.

Uvěřil v Pána Ježíše v roce 1943 na základě evangelia, které se sem ve válečné vravě dostalo prostřednictvím bratří z Rumunska. Spolu se svou manželkou prožili 57 let společného života víry. Svou manželku Marii přežil o 12 let.

Byl to tichý a skromný bratr, který dobře znal své místo v církvi a to i v pokročilém věku. Byl věrný ve studiu Písma, velebení Boha písněmi i v modlitebním životě. Dovedl Pánu předkládat ve shromáždění každou prázdnou židli a děkovat za každou obsazenou.

V posledních dnech už nemohl tak často navštěvovat shromáždění, přesto měl neustále zájem o vše, co se v něm dělo.

Díky Pánu za takové bratry.

1 9 9 9

REKORDNÍ ROK KATASTROF

O roce 1998 bylo řečeno: ještě nikdy si nevyžádaly důsledky katastrof tolik lidských obětí jako v tomto roce - bylo to 32.000. Toto číslo bylo v roce 1999 ještě jednou překonáno o plných 80%: v roce 1999 zemřely při neštěstích, přírodních katastrofách apod. přes 52.000 lidí.

idea-spectrum 50/1999

NOVINOVA ZÁSILKA

žive
SLOVO

Vydávají Křesťanské sbory
ve vydavatelství A-Alef,
Bořivojová 29, 701 00 Ostrava,
které zajišťuje také administraci.
tel.: 069/355348, e-mail: alef@ova.inecnet.cz

Odpovědný redaktor:
ing. Tomáš Pala s redakční radou

Adresa redakce:
Štěpánská 1887, 755 01 Vsetín,
tel. 0657/618 658

Obálka:

Jaroslav Kapec aked. malíř
Vychází čtyřikrát do roka.

Předplatné:

na celý rok 40,- Kč,
jednotlivé čísla 10,- Kč

Rozšiřuje administrace.

Příspevky na časopis můžete poslat na účet:
Komerční banka Ostrava,
č.ú. 81006-761/0100

TLACOVINY

Administrace pro Slovensko:

Vladimír Schnierer, Karpatská 363/5,
915 01 Nové Mesto nad Váhom.

Platby a dobrovolné příspěvky na časopis ze Slovenska zasílejte na tuto adresu složenkou typu „C“.

Předplatné je:

na celý rok 48,- Sk
jednotlivé čísla 12,- Sk.

Grafická úprava a tisk:

František Pavelka, Příbor

Snižovaný poplatek za tuto **NOVINOVOU ZÁSILKU** povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě čj. 450/95-P/1 ze dne 7.2.1995. -

Registrační číslo MK ČR 6480.

ISSN 1210-6526